

Mgr. Zuzana Bargerová a JUDr. Zuzana Številová

VÝROČNÁ SPRÁVA O POLITIKÁCH V OBLASTI MIGRÁCIE A AZYLU 2008 SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 Slovenská republika

Mgr. Zuzana Bargerová a JUDr. Zuzana Številová

Národná štúdia pre Európsku migračnú sieť (European Migration Network)

Bratislava, október 2009



Vypracovanie tejto správy spolufinancovala Európska komisia a Ministerstvo vnútra SR.

Názory prezentované v tejto správe nemusia predstavovať názory vlády Slovenskej republiky, Európskej komisie alebo Medzinárodnej organizácie pre migráciu.

IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu
Národný kontaktný bod Európskej migračnej siete v Slovenskej republike
Grösslingová 4
811 09 Bratislava, Slovenská republika
Email: ncpslovakia@iom.int
Tel: +421 2 5262 3335



Predslov

Táto správa bola zostavená Medzinárodnou organizáciou pre migráciu Bratislava, ktorá je národným kontaktným bodom Európskej migračnej siete v Slovenskej republike. Správa je vypracovaná v súlade so spoločnou štruktúrou a metodológiou stanovenou Európskou migračnou sieťou. Štúdia bola zostavená externými expertkami IOM v roku 2009.

Obsah

Zhrnutie	8	A. Príloha – metodológia, zoznam skratiek, štatistiky	36
01. Politický vývoj na Slovensku	10	A.1.1 Metodológia	36
1.1 Všeobecná štruktúra politického systému a inštitucionálneho kontextu relevantného pre oblasť migrácie a azylu. Vývoj v roku 2008	10	A.1.2 Zoznam skratiek	36
1.2 Všeobecný politický vývoj na Slovensku	11	A.1.3 Bibliografia a internetové zdroje	37
1.3 Inštitucionálny vývoj	11	A.1.4 Štatistiky – migrácia	42
02. Politický a legislatívny vývoj v oblasti migrácie a azylu	13	A.1.5 Štatistiky – azyl	45
2.1 Všeobecná štruktúra právneho rámca migrácie a azylu	13	A.1.6 Štatistiky – občianstvo a naturalizácia	49
2.2 Prehľad hlavných politických a legislatívnych diskusií	14		
2.3 Politický a legislatívny vývoj v oblasti migrácie, integrácie a azylu	16		
2.3.1 Kontrola a monitoring prisťahovalectva	16		
2.3.2 Ochrana utečencov a inštitút azylu	18		
2.3.3 Maloletí cudzinci bez sprievodu	23		
2.3.4 Pracovná migrácia	23		
2.3.5 Zlúčenie rodiny	25		
2.3.6 Ďalšie formy legálnej migrácie	26		
2.3.7 Integrácia migrantov	27		
2.3.8 Občianstvo a naturalizácia	28		
2.3.9 Nelegálna migrácia	28		
2.3.10 Opatrenia prijaté v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi	31		
2.3.11 Návratová migrácia (návraty zo SR do krajín pôvodu)	32		
2.3.12 Ďalšie oblasti	33		
03. Implementácia legislatívy EÚ	34		
3.1 Prehľad zmien	34		
3.2 Skúsenosti a verejná diskusia v oblasti migrácie a azylu	35		

Zhrnutie

Výročná správa o politikách v oblasti migrácie a azylu 2008 vznikla na podnet Európskej komisie v rámci činnosti Európskej migračnej siete. Rozdelenie a obsah kapitol podmieňuje špecifikácia zadávateľa štúdie – Európskej komisie, ktorá je rovnaká pre všetky členské krajiny EÚ.

Výročná správa obsahuje opis hlavných udalostí, zmeny a vývoj v oblasti migrácie a azylu v Slovenskej republike v referenčnom období 1. 1. 2008 – 31. 12. 2008.

Správa je rozdelená do troch hlavných kapitol: 1. všeobecné zhodnotenie politického vývoja na Slovensku v roku 2008; 2. organizácia právneho systému v SR a právny rámec v skúmanej oblasti počas roka 2008; 3. implementácia relevantnej legislatívy EÚ a obsahuje aj prílohu.

V prvej kapitole je načrtnutý základný politický vývoj na Slovensku v roku 2008 a hlavné udalosti, ktoré vplývali na oblasť migrácie a azylu. Druhá kapitola sa podrobne venuje najvýznamnejším udalostiam v jednotlivých oblastiach záujmu – kontrole a monitoringu prisťahovalectva, azylovému právu, maloletým bez sprievodu, pracovnej migrácii a iným formám legálnej migrácie, získavaniu štátneho občianstva, nelegálnemu prisťahovalectvu a boju proti obchodovaniu s ľuďmi, kontrole a zisťovaniu totožnosti. Záverečná, tretia kapitola poskytuje prehľad prijatej relevantnej legislatívy EÚ.

V prílohe sa nachádza zoznam použitých zdrojov a štatistické údaje.

Z výročnej správy vyplýva, že rok 2008 sa v SR niesol predovšetkým v znamení prvého roka po vstupe Slovenskej republiky do Schengenského priestoru. V tejto súvislosti sa v roku 2008 plnili predovšetkým úlohy vyplývajúce z členstva, t. j. dôraz sa kládol najmä na ochranu hranice medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou, ktorá

sa stala vonkajšou hranicou EÚ. Zo štatistík ako aj z vyjadrení a správ štátnych orgánov možno konštatovať spokojnosť s prvým rokom členstva SR v spoločnom Schengenskom priestore.

Rok 2008 bol v SR charakteristický ďalším poklesom tlaku na štátne hranice – teda klesajúcim počtom žiadateľov o azyl, ako aj poklesom nelegálnej migrácie (so zreteľom na štatistiky o zachytených prípadoch nelegálnej migrácie).

Koncom roka 2008 začala do vývoja v oblasti migrácie zasahovať svetová finančná kríza, spočiatku najmä v súvislosti s pracovnou migráciou. Dôsledky finančnej krízy však bude možné analyzovať až v správe za rok 2009, keďže finančná kríza zasiahla Slovensko neskôr a naplno sa prejavila až v roku 2009.

V roku 2008 Slovenská republika pokračovala v transponovaní smerníc EÚ. V súvislosti s transpozíciou smernice Rady 2005/71/ES z 12. októbra 2005 o osobitnom postupe prijímania štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vedeckého výskumu sa vykonalo niekoľko úprav zákona o pobyte cudzincov. Úpravy sa dotkli predovšetkým právneho postavenia cudzincov, ktorí na území SR študujú alebo vykonávajú vedeckú a výskumnú činnosť. Transponovaním smernice Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca sa výrazným spôsobom zmenil zákon o azyle.

Nelegálna migrácia, bezpečnosť štátu a otázky spojené s prisťahovalectvom za prácou boli témy, ktoré najviac zaujímali verejnosť a médiá. Správa poskytuje aj stručný prehľad monitoringu médií v tejto oblasti. Pokiaľ ide o verejnú diskusiu týkajúcu sa migrácie, integrácie a azylu, tá prebiehala najmä na úrovni odborných podujatí a verejnosť sa do nej zásadným spôsobom nezapojovala.

01

Politický vývoj na Slovensku

1.1 Všeobecná štruktúra politického systému a inštitucionálneho kontextu relevantného pre oblasť migrácie a azylu. Vývoj v roku 2008

Slovenská republika (ďalej SR) je parlamentná demokracia. Najvyššími orgánmi moci a predstaviteľmi politického systému v SR sú Národná rada SR, vláda SR a prezident SR. Zákony, vrátane zákonov týkajúcich sa migrácie a azylu, schvaľuje Národná rada SR – parlament –, ktorý je ústavodarným a zákonodarným orgánom Slovenskej republiky. Zákony nadobúdajú platnosť po ich podpise prezidentom SR a ich uverejnení v Zbierke zákonov. Vláda SR ako vrcholný orgán výkonnej moci sa skladá z predsedu, 4 podpredsedov a 14 ministrov, pričom 3 sú zároveň podpredsedami vlády. Napriek tomu, že takmer všetky ministerstvá majú aspoň okrajovú súvislosť s určitým špecifickým aspektom migrácie alebo azylu, inštitucionálne patrí oblasť migrácie najmä do pôsobnosti troch ministerstiev: Ministerstva vnútra SR, Ministerstva zahraničných vecí SR a Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR¹.

Od roku 2006 vládne v Slovenskej republike koalícia zostavená z troch parlamentných strán: SMER-u – sociálnej demokracie, Hnutia za demokratické Slovensko (HZDS) a Slovenskej národnej strany (SNS).

V oblasti legálnej a nelegálnej migrácie a azylu je kompetentný najmä rezort Ministerstva vnútra SR (ďalej MV SR) prostredníctvom Migračného úradu (ďalej MÚ MV SR) a Úradu hraničnej a cudzineckej polície (ďalej ÚHCP MV SR)². Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej MPSVR SR)³ má vo svojej pôsobnosti

1 GRETHE GULIČOVÁ, M. – BARGEROVÁ, Z. Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike. Bratislava, 2008, s. 7.

2 Ministrom vnútra bol v roku 2008 Robert Kaliňák (SMER – sociálna demokracia).

3 Ministerkou práce, sociálnych vecí a rodiny bola Viera Tomanová (SMER – sociálna demokracia).

prostredníctvom špecifického odboru⁴ zriadeného v roku 2007 oblasť legálnej migrácie a integrácie cudzincov. Ďalšou oblasťou činnosti MPSVR SR je aj sociálna starostlivosť o maloletých bez sprievodu a o iné kategórie cudzincov, azylantov a pod. Ministerstvo zahraničných vecí SR (ďalej MZV SR)⁵ je prostredníctvom zastupiteľských úradov SR v zahraničí zodpovedné za vydávanie víz a preberanie žiadostí o udelenie povolenia na pobyt v SR. Asistuje aj pri návratoch maloletých migrantov a pri príprave readmisných dohôd.

Detailnejšie informácie pozri v Štúdiu o organizácii azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike.⁶

1.2 Všeobecný politický vývoj na Slovensku

V roku 2008 v politickej oblasti nenastali zásadné zmeny, ktoré by mali dopad na oblasť migrácie a azylu. Neuskutočnili sa nijaké národné ani regionálne voľby a nenastali nijaké personálne politické zmeny v oblasti migrácie a azylu.

1.3 Inštitucionálny vývoj

V roku 2008 nastali zmeny vo vývoji národnej politiky, najmä v oblasti integrácie cudzincov⁷. V reakcii na tendenciu nárastu počtu migrantov usádzajúcich sa na území SR po jej vstupe do Európskej únie a na zvýšenú potrebu prijímania

4 Odbor migrácie a integrácie cudzincov MPSVR SR (v rámci sekcie medzinárodných vzťahov MPSVR SR).

5 Ministrom zahraničných vecí SR bol v roku 2008 Ján Kubiš (SMER – sociálna demokracia).

6 GRETHE GULIČOVÁ, M. – BARGEROVÁ, Z. 2008. Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://emn.sarenet.es/Downloads/prepareShowFiles.do;jsessionid=67FB68D636B462A77E078DCEFB9-EDD5?directoryID=114>.

7 Problematikou integrácie cudzincov pre potreby a podmienky SR sa do roku 2008 zaoberal dokument „Komplexné riešenie procesu integrácie cudzincov s priznaným postavením utečenca“, ktorý vláda SR prijala uznesením č. 105 dňa 6. februára 1996. Uznesením vlády č. 11 bola ďalej v roku 2005 schválená koncepcia migračnej politiky SR, ktorá po prvýkrát definovala základné zámery, princípy, politiky a nástroje migračnej politiky.

migrujúcich pracovníkov z tretích krajín vznikla požiadavka prijatia koncepčného dokumentu, ktorý by reagoval na nové trendy v prisťahovalectve. Vláda SR preto uložila uznesením č. 390 z 11. júna 2008 ministerke práce, sociálnych vecí a rodiny SR a podpredsedovi vlády SR a ministrom vnútra SR „prijatť účinné opatrenia koncepčného charakteru na zabezpečenie procesu integrácie migrantov do spoločnosti s dôrazom na efektívne čerpanie finančných prostriedkov zo zdrojov a fondov Európskej únie“. Zároveň dostala expertná medzirezortná komisia pre oblasť pracovnej migrácie a integrácie cudzincov⁸ MPSVR SR (ďalej MEKOMIC) za úlohu vypracovať a prerokovať návrh koncepcie integračnej politiky a predložiť ho na schválenie vláde SR. Pracovná skupina MEKOMIC sa prostredníctvom 5 pracovných podskupín v priebehu roka 2008 stretávala s cieľom pripraviť a skvalitniť návrh opatrení koncepcie integrácie cudzincov v SR v oblastiach právnej úpravy pobytu cudzincov, zamestnanosti, prístupu k zdravotnej starostlivosti a sociálnemu zabezpečeniu, k bývaniu a vzdelávaniu.⁹

Podľa „Súhrnnej správy o stave plnenia úloh vyplývajúcej z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008“ sa k 1. augustu 2008 vykonali zmeny organizačného usporiadania Úradu hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Zmeny boli podmienené členstvom Slovenskej republiky v EÚ, začlenením sa Slovenskej republiky do Schengenského priestoru, ale aj potrebou skvalitnenia praktického výkonu služby hraničnej polície s dôrazom na vonkajšiu hranicu a postupné odovzdávanie kompetencií na vnútorných hraniciach. Vykonanými organizačnými opatreniami sa zrušili základné útvary služby hraničnej polície na vnútornej hranici (28 oddelení hraničnej polície). Všetky kompetencie služby hraničnej polície na vnútornej hranici prešli

8 MEKOMIC bola zriadená rozhodnutím ministerky práce, sociálnych vecí a rodiny č. 55/2007 zo dňa 30. 11. 2007.

9 Členmi MEKOMIC-u sú okrem zástupcov štátnych orgánov aj zástupcovia medzivládnych a mimovládnych organizácií, samosprávy, združení miest a obcí, akademickej obce, ale aj zástupcovia významných komunit cudzincov žijúcich v SR.

na službu poriadkovej polície a v prípade dočasného obnovenia kontroly vnútornej hranice aj na službu cudzineckej polície.¹⁰

V roku 2008 sa pokračovalo v koncepčných prípravách zriadenia Imigračného a naturalizačného úradu SR s cieľom zlepšiť efektivitu manažmentu celej problematiky migrácie. Tento úrad bude po svojom založení komplexne zastrešovať celé spektrum otázok spojených so životom cudzinca v SR od jeho príchodu až po opustenie územia SR.

Detailnejšie informácie o inštitucionálnom rámci pozri v Štúdiu o organizácii azylovej a migračnej politiky v SR.¹¹

¹⁰ Pracovná medzirezortná komisia na zabezpečenie koordinácie postupov súvisiacich s plnením úloh a činností vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky. Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008. [online]. Predložená vláde SR na prerokovanie 24. 6. 2009. Súčasť uznesenia vlády č. 467/2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <[https://lt.justice.gov.sk/\(S\(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55\)\)/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640](https://lt.justice.gov.sk/(S(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55))/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640)> s. 6, ods. 4 – 5.

¹¹ GRETHE GULIČOVÁ, M. – BARGEROVÁ, Z. Organizácia azylovej a migračnej politiky v SR. Bratislava. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <<http://emn.sarenet.es/Downloads/prepareShowFiles.do?sessionId=67FB68D636B462A77E078DCEFB9EDD5?directoryID=114>>.

2.1 Všeobecná štruktúra právneho rámca migrácie a azylu

Právne postavenie obyvateľov Slovenskej republiky, vrátane cudzincov, vymedzuje predovšetkým základná právna norma štátu – Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (ďalej ústava).

Oblasť migrácie a azylu upravujú najmä tieto právne normy:

- zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o pobyte cudzincov), ktorý upravuje podmienky vstupu a pobytu cudzincov na území Slovenskej republiky. Zodpovednými orgánmi v tejto oblasti sú MV SR a vo vymedzenej pôsobnosti MZV SR. V konaniach o udelenie alebo obnovu povolenia na pobyt rozhodujú miestne príslušné oddelenia cudzineckej polície MV SR v zákonom stanovenej lehote;
- zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o azyle), ktorý upravuje najmä práva a povinnosti žiadateľov o udelenie azylu a cudzincov, ktorým sa poskytla doplnková ochrana, a azylantov a podmienky poskytovania azylu, doplnkovej ochrany a dočasného útočiska cudzincom. Zodpovedným orgánom tejto oblasti je Migračný úrad MV SR, ktorý okrem iného rozhoduje o udelení azylu alebo inej formy medzinárodnej ochrany;
- zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, ktorý obsahuje procesnú úpravu konania o žalobách proti právoplatným rozhodnutiam správnych orgánov, resp. o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov. Patria sem aj konania o žalobách proti rozhodnutiam oddelení cudzineckej polície a opravné prostriedky proti rozhodnutiam MÚ MV SR v azylových veciach. O opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam MÚ MV SR rozhodujú v SR krajské sudy, a to Krajský súd v Bratislave alebo Krajský súd v Košiciach (zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach



Politický a legislatívny vývoj v oblasti migrácie a azylu

a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov). Odvolania voči rozsudkom krajských súdov prehodnocuje Najvyšší súd SR. V prípade rozhodnutí cudzineckej polície rozhodujú krajské sudy príslušné podľa sídla konkrétneho oddelenia cudzineckej polície;

- zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o službách zamestnanosti), o. i. upravuje podmienky zamestnávania cudzincov v SR a vymedzuje, kedy možno vykonávať zamestnanie bez povolenia na zamestnanie. Štátni občania tretích krajín s trvalým pobytom v SR a občania členských krajín EÚ a EHP takého povolenie na zamestnanie nepotrebujú. Ďalšie výnimky ustanovuje zákon. V oblasti právnej úpravy zamestnávania cudzincov sa uskutočnila novelizácia zákona o službách zamestnanosti s účinnosťou od 1. mája 2008. O udelení povolenia na zamestnanie rozhoduje úrad práce, sociálnych vecí a rodiny SR, podriadený MPSVR SR, v lehote do 30 dní;
- zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v znení neskorších predpisov je všeobecným predpisom, ktorým sa riadi správne konanie;
- zákon 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, o. i. upravuje podmienky sociálno-právnej ochrany maloletých cudzincov bez sprievodu, ktorí sa nachádzajú na území SR;
- zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky (ďalej zákon o štátnom občianstve), ktorý upravuje všetky spôsoby nadobúdania štátneho občianstva SR, vrátane podmienok udelenia občianstva na základe žiadosti cudzinca. Žiadosť o udelenie občianstva sa podáva osobne na obvodnom úrade v sídle kraja, v diplomatickej misii alebo na konzulárnom úrade. V konaní o udelenie občianstva SR rozhoduje Ministerstvo vnútra SR v lehote 24 mesiacov odo dňa doručenia žiadosti odboru všeobecnej vnútornej správy.

Práva a povinnosti cudzincov ďalej upravuje široká škála právnych predpisov pre jednotlivé oblasti ich života na území Slovenskej republiky, napríklad prístup k zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu alebo sociálnemu zabezpečeniu a pod.

2.2 Prehľad hlavných politických a legislatívnych diskusií

V roku 2008 prebiehali v SR najmä odborné diskusie a koordinačné aktivity na pôde Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR a Ministerstva vnútra SR, ktoré mali v dlhodobom kontexte vplyv na vývoj a legislatívne zmeny v oblasti azylu, migračnej politiky a integrácie cudzincov:

1. Pod gesciou MÚ MV SR sa stretáva pracovná komisia na zabezpečenie koordinácie postupov súvisiacich s plnením úloh a činností vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky SR (prijatá uznesením vlády Slovenskej republiky č. 11 z 12. januára 2005). Je zložená zo zástupcov MV SR, MZV SR, Ministerstva spravodlivosti SR, MPSVR SR, Ministerstva školstva SR, Ministerstva financií SR a Ministerstva zdravotníctva SR, ako aj Úradu vlády, Štatistického úradu, Združenia miest a obcí Slovenska, Únie miest Slovenska, zastupiteľského Úradu vysokého komisaára OSN pre utečencov (ďalej UNHCR), Medzinárodnej organizácie pre migráciu (ďalej IOM) a Ligy za ľudské práva.¹²
2. Druhá medzirezortná komisia MEKOMIC vedená odborom migrácie a integrácie cudzincov MPSVR SR (ďalej OMIC) sa v roku 2008 zaoberala problematikou sociálneho zabezpečenia migrujúcich pracovníkov, problematikou integrácie cudzincov žijúcich v SR a prípravou vládnej koncepcie integrácie cudzincov v SR (pozri aj kap. 1.3).

Ďalšími odbornými diskusiami, mediálnymi aktivitami alebo inými činnosťami, ktoré nemali politický charakter, ale vo väčšej alebo menšej

¹² Koncepcia migračnej politiky Slovenskej republiky bola prijatá uznesením vlády Slovenskej republiky č. 11 z 12. januára 2005.

miere mali vplyv na vývoj v oblasti integrácie cudzincov, pracovnej migrácie alebo azylu, boli napríklad tieto udalosti:

IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu vydala publikáciu „Integrácia migrantov v Slovenskej republike: Odporúčania a výzvy pre tvorcov politik“¹³, ktorá obsahuje inštitucionálnu i právnu analýzu problematiky integrácie migrantov do spoločnosti v SR, ústiacu do návrhov konkrétnych opatrení v najdôležitejších oblastiach integrácie migrantov – pobytu, zamestnávania, zdravotnej starostlivosti a udeľovania štátneho občianstva, ale i integračnej politiky v SR celkovo.¹⁴ Paralelne so spracovaním štúdie bola vypracovaná aj prvá verzia návrhu koncepcie integrácie cudzincov v SR. Niektoré údaje a odporúčania autorov uvedené v spomínanej publikácii sa využili pri príprave návrhu vládnej koncepcie integrácie cudzincov v SR.

Slovenské médiá v roku 2008 informovali o fenoméne migrácie v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi vo zvýšenej miere, a to najmä v súvislosti so vstupom SR do Schengenu, ale aj v kontexte s humanitárnou migráciou, zamestnávaním migrantov a negatívnymi aspektmi migrácie, ako je nelegálna migrácia a nelegálne zamestnávanie cudzincov.

Médiá sa venovali aj situácii na slovenskom trhu práce, ktorá sa v priebehu roka zásadne zmenila.¹⁵ Kým v prvej polovici roka médiá upozor-

¹³ BARGEROVÁ, Z. – DIVINSKÝ, B. Integrácia migrantov v Slovenskej republike. Výzvy a odporúčania pre tvorcov politik. Bratislava: IOM, 2008, 154 s. ISBN 978-80-970012-4-7.

¹⁴ CSERESOVÁ, L. Book review: Migrácia. In Zahraničná politika. [online]. 12. decembra 2008. [cit. 2009-06-09]. Dostupné na internete: <www.zahranicnapolitika.sk/?id=721&id=683>.

¹⁵ http://spravy.pravda.sk/policia-si-chce-posvietit-na-cudzincov-dy0-/sk_domace.asp?c=A080205_175902_sk_domace_p12.

http://spravy.pravda.sk/slovensko-dalo-viac-azylov-je-ale-prisne-fdh-/sk_domace.asp?c=A080120_104303_sk_domace_p23.

www.tyzden.sk/sk/tema/zivot_ako_z_rozpravky_.php?searchstring=;www.tyzden.sk/sk/ekonomika/barbari_alebo_geniovia_.php?searchstring=

http://nazory.pravda.sk/a-vsetko-bude-inak-0ma-/sk-nana.asp?c=A090402_205045_sk-nana_p29.

http://spravy.pravda.sk/spidla-vzdelavat-sa-treba-aj-po-skole-vyzaduje-to-trh-prace-par-/sk_eu.asp?c=A080926_211631_sk_eu_p34.

http://profesia.pravda.sk/pracu-namiesto-nezamestnanych-dostanu-cudzinci-fue-/sk-przam.asp?c=A080928_105317_sk-przam_p01.

http://profesia.pravda.sk/firmy-chcu-zamestnat-viac-cudzincov-d73-/sk-prludz.asp?c=A080925_121908_sk-prludz_p01.

<http://profesia.pravda.sk/ako-zvladnut-tim-z-viacerych-narodnosti-f>

ňovali najmä na stupňujúcu sa potrebu slovenských zamestnávateľov vyhľadávať pracovné sily v zahraničí a na nedostatok odborných pracovníkov pre jednotlivé nedostatkové profesie, koncom roka 2008 začali upozorňovať na dopady hospodárskej krízy vzhľadom na trh práce.¹⁶

Napriek záujmu médií o diskusiu v súvislosti s príchodom a usadením sa prisťahovalcov na Slovensku, o pracovnej migrácii či o potrebách trhu práce zjavne absentovala širšia verejná diskusia o azylovej, migračnej a integračnej politike štátu.

Počas roka 2008 UNHCR v spolupráci s Ligou za ľudské práva zorganizoval strategickú diskusiu za okrúhlym stolom o súčasnom stave dostupnosti a využívania informácií o krajinách pôvodu (ďalej COI) žiadateľov o azyl a cudzincov v SR (v dňoch 30. 6. 2008 a 10. 12. 2008). Na diskusii sa zúčastnili zástupcovia vládnych aj mimovládnych organizácií zaoberajúcich sa problematikou vyhľadávania a využívania informácií o krajinách pôvodu v SR (Migračný úrad MV SR, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Krajský súd v Bratislave, Generálna prokuratúra, Centrum právnej pomoci, Slovenská humanitná rada), rovnako ako prizvaní odborníci na danú problematiku zo zahraničia. Hlavným cieľom stretnutia osôb zastupujúcich štátne orgány a mimovládne organizácie bolo vyhodnotenie súčasného stavu dostupnosti informácií o krajinách pôvodu v jednotlivých druhoch konaní s cudzincami, predovšetkým v azylovom konaní, oboznámenie účastníkov s vývojom v iných krajinách EÚ prizvanými odborníkmi zo zahraničia a strategická diskusia o možnostiach zlepšenia dostupnosti COI pre jednotlivé orgány v SR.

dz-/sk-prludz.asp?c=A080818_080229_sk-prludz_p01.

http://spravy.pravda.sk/za-pracou-prichadza-coraz-viac-cudzincov-fpc-/sk_ekonomika.asp?c=A080628_074933_sk_pkariera_p01.

http://spravy.pravda.sk/prisli-za-pracou-spoznavaju-slovensko-d9d-/sk_ekonomika.asp?c=A080316_140603_sk_pkariera_p01.

http://spravy.pravda.sk/cudzinci-stoja-firmy-viac-0yx-/sk_ekonomika.asp?c=A080112_002148_sk_pkariera_p01.

http://spravy.pravda.sk/ludia-zvonku-su-usilovnejši-ako-domaci-d92-/sk_ekonomika.asp?c=A080112_001805_sk_pkariera_p01.

¹⁶ LIGA ZA ĽUDSKÉ PRÁVA. Tlačová správa COI Roundtable, 2008. [online]. 30. 6. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.hrl.sk/?a=docs> a LIGA ZA ĽUDSKÉ PRÁVA. Tlačová správa COI Roundtable, 2008. [online]. 10. 12. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.hrl.sk/?a=docs>.

Nadácia Milana Šimečku zorganizovala v poradí 3. ročník festivalu „Týždeň nových menšín“, ktorý sa konal od 24. do 30. novembra 2008 v Bratislave. Festival bol určený širokej verejnosti a študentom vysokých škôl. Jeho cieľom bolo zvýšiť informovanosť o migrácii a nových komunitách na Slovensku a podporiť vzájomný dialóg.¹⁷

Taliansko-slovenská obchodná komora a Inštitút pre vzdelávanie a regionálny rozvoj dňa 26. 5. 2008 uskutočnili regionálny seminár pod názvom „Prilákame mozgy späť?“, ktorého témou bolo okrem iného prediskutovanie otázok spojených s nedostatkom pracovných síl na slovenskom trhu práce a možnosťami využitia pracovnej migrácie.¹⁸

Nitriansky samosprávny kraj sa zapojil do medzinárodného projektu OPENcities (ideový koncept British Council, financované programom URBACT a Nitrianskym samosprávnym krajom), ktorého cieľom je počas rokov 2008 – 2013 pracovať na vytvorení lokálneho akčného plánu v oblasti integrácie a internacionalizácie migrantov. V roku 2008 bola na tento účel v Nitre vytvorená pracovná skupina „Local Support Group“ (LSG), zložená zo zástupcov regionálnej štátnej správy, samosprávy, regionálnej rozvojovej agentúry, British council, mimovládnych a charitatívnych organizácií a ďalších relevantných inštitúcií, ktorá v rámci troch pracovných stretnutí spracovala opis a analýzu kraja, ako aj index otvorenosti mesta a regiónu Nitra.

2.3 Politický a legislatívny vývoj v oblasti migrácie, integrácie a azylu

2.3.1 Kontrola a monitoring prístahovateľstva

Legislatívny vývoj

V roku 2008 sa uskutočnili viaceré úpravy pravidiel pre vydávanie povolení na pobyt.

Legislatívne zmeny v oblasti vydávania povolení na pobyt a zamestnanie sa uskutočnili zákonom č. 233/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja, a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj zákonom č. 451/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zákom č. 233/2008 Z. z. sa dokončila transpozícia smernice Rady 2005/71/ES z 12. októbra 2005 o osobitnom postupe prijímania štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vedeckého výskumu (Ú. v. EÚ L 289, 3. 11. 2005) a s účinnosťou k 1. júlu 2008 sa upravili pravidlá vydávania povolení na prechodný pobyt na účely výskumu a vývoja v zákone o pobyte cudzincov takto:

- Prijímanie cudzincov z tretích krajín na účely výskumu a vývoja sa riadi tzv. dohodou o hostovaní, uzatvorenou medzi cudzincom a prijímajúcou organizáciou. Pred uzavretím dohody o hostovaní musí prijímajúca organizácia overiť, či má cudzinec odbornú kvalifikáciu požadovanú na vykonávanie výskumu a vývoja, na základe ktorej sa dohoda o hostovaní medzi cudzincom a prijímajúcou organizáciou uzatvára. Zákon upravuje aj náležitosti dohody o hostovaní a povinnosti prijímajúcej organizácie. Organizácia, ktorá vykonáva vý-

skum a vývoj, musí na prijímanie cudzincov z tretích krajín splniť zákonom ustanovené podmienky a na základe súhlasu Ministerstva školstva SR sa zapíše do zoznamu prijímajúcich organizácií.¹⁹

Zákom číslo 451/2008 Z. z. sa s účinnosťou k 1. 12. 2008 zaviedli do zákona o pobyte cudzincov tieto zmeny:

- Predĺžila sa lehota platnosti povolenia na prechodný pobyt na účel štúdia. Cudzincovi, ktorý žiada o prechodný pobyt na účel štúdia, tak môže policajný útvar udeliť povolenie na prechodný pobyt na predpokladané obdobie štúdia, najviac však na päť rokov.²⁰ Predchádzajúca právna úprava umožňovala udeliť povolenie najviac na 1 rok trvania pobytu a toto povolenie bolo nevyhnutné pre pokračovanie v štúdiu každý rok obnovovať.
- Ministerstvo vnútra môže predĺžiť krátkodobé vízum najviac do 90 dní v jednom polroku, ak cudzinec nemôže vycestovať z územia Slovenskej republiky z dôvodu živeľnej pohromy, humanitárneho dôvodu alebo z vážneho osobného dôvodu. Ide o novinku, do účinnosti predmetnej novely zákon o pobyte cudzincov túto možnosť neuvádzal.
- Cudzinec s dlhodobým pobytom v SR nemusí v konaní o obnovu povolenia na pobyt doložiť doklad potvrdzujúci, že netrpí chorobou, ktorá ohrozuje verejné zdravie.
- Znížila sa výška požadovaného finančného zabezpečenia pobytu cudzinca na území SR. Cudzinec z tretej krajiny po zmene preukazuje finančné zabezpečenie vo výške životného minima na každý mesiac pobytu, pričom do 30. 11. 2008 sa preukazovalo finančné zabezpečenie vo výške minimálnej mzdy na každý mesiac pobytu.²¹ Táto zmena sa nedotkla cudzincov, ktorí žiadajú o udelenie povolenia na prechodný pobyt na účel podnikania.

19 Zoznam prijímajúcich organizácií bude uverejnený na centrálnom informačnom portáli Ministerstva školstva SR (k 1. 7. 2009 nebol vytvorený).

20 § 17 ods. 3 zákona č. 48/2002 Z. z. v znení zákona č. 451/2008 Z. z.
21 Výška minimálnej mesačnej mzdy je 295,50 eura, kým výška životného minima 178,9 eura. Zdroj: § 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky z 15. októbra 2008, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy, a § 5 ods. 6 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (stav k 1. 7. 2009).

- Žiadosť o obnovu povolenia na pobyt možno podať kedykoľvek pred skončením platnosti predchádzajúceho povolenia. Do 30. 11. 2008 bolo možné žiadosť podať najneskôr 60 dní pred skončením povolenia na pobyt, v opačnom prípade mohla byť žiadosť zamietnutá.

Pozri aj kap. 2.3.4 – 2.3.6.

Vstup do Schengenského priestoru

Väčšina relevantných legislatívnych, technických a praktických zmien a opatrení potrebných na vstup do Schengenského priestoru sa prijala ešte v roku 2007. Slovensko sa stalo súčasťou Schengenského priestoru pre pozemné hranice 21. decembra 2007 a súčasťou Schengenského priestoru pre vzdušné hranice 31. marca 2008.

Ako uvádza *Štúdia o organizácii azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike*,²² „vstup Slovenskej republiky do Schengenského priestoru neprinesol podstatné zmeny v poskytovaní medzinárodnej ochrany cudzincom. Ochrana vonkajšej schengenskej hranice sa však stala centrálnou úlohou a s tým aj súvisiaci boj proti nelegálnej migrácii a cezhraničnej kriminalite. Istou novinkou však bolo začatie reálneho výkonu azyloveho konania na medzinárodných letiskách v SR. Žiadosť o azyl podáva cudzinec, ktorý sa letecky prepraví na územie Slovenskej republiky priamo na policajnom útvare v tranzitnom priestore medzinárodných letísk v Bratislave, Košiciach a Poprade. Okrem toho SR začala plnohodnotne používať SIS (Schengenský informačný systém)“²³

Stanovisko MV SR zo dňa 13. júna 2008 vyhodnocuje polročné skúsenosti s implemen-

22 GRETHE GULIČOVÁ, M. – BARGEROVÁ, Z. Organizácia azylovej a migračnej politiky v SR. Bratislava. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://emn.sarenet.es/Downloads/prepareShowFiles.do?sessionId=67FB68D636B462A77E078DCEFB9EDD5?directoryID=114>.

23 Informácie získané od MÚ MV SR. Po vykonaní relevantných úkonov sa rozhodne, či zostane v prijímacom centre na letisku, či bude prepravený do prijímacieho centra zriadeného v inom azylovom zariadení, alebo bude umiestnený do záchytného tábora. Z prijímacieho centra sa žiadateľ vždy premiestni do záchytného tábora, ak sa o jeho žiadosti nerozhodne do siedmich dní od vstupného pohovoru alebo súd nerozhodne o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Migračného úradu do 30 dní od doručenia opravného prostriedku.

táciou nových schengenských pravidiel takto: „Hraničný dozor v SR je vykonávaný v súlade s Kódexom schengenských hraníc. Útvary hraničnej a cudzineckej polície boli posilnené automobilovou technikou do ťažkých terénnych podmienok a prostriedkami technickej ochrany štátnej hranice. Útvary na medzinárodných letiskách získali automobilovú, pyrotechnickú a výpočtovú techniku, kamerové systémy, prístroje na nočné videnie a prístroje na kontrolu cestovných dokladov využívané pri prvolíniovej a druholíniovej kontrole. V priebehu roka 2007 boli skolaudované a dané do využívania všetky novo vybudované objekty na úseku štátnej hranice Slovenskej republiky s Ukrajinou.“²⁴

Vláda SR svojím uznesením č. 217 z 18. marca 2009 schválila *Správu o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009 za rok 2008* (ďalej správa). V správe sa uvádza, že SR „splnila náročné kritériá a stala sa plnohodnotným členom Schengenského priestoru a úlohy kladené na ochranu jej bezpečnosti, ako aj bezpečnosti ostatných štátov Schengenského priestoru sa plnia zodpovedne a profesionálne“.²⁵ Podľa správy ochranu vonkajšej (slovensko-ukrajinskej) hranice ako aj výkon služby na medzinárodných letiskách v Bratislave, Poprade a Košiciach zabezpečujú príslušníci hraničnej polície, ktorí postupujú v súlade so schengenskými štandardmi a odporúčaniami.

Slovenská republika v oblasti výkonu hraničnej kontroly a hraničného dozoru na vonkajších hraniciach aktívne spolupracuje s ostatnými členskými štátmi a najmä agentúrou FRONTEX. Pre jednotky RABIT (mechanizmus rýchlych pohraničných zásahových tímov) SR vyčlenila a vyškolila 15 príslušníkov hraničnej polície.

24 Ministerstvo vnútra SR. Najvýraznejším úspechom MV SR v oblasti migračnej politiky je vstup SR do Schengenu. [online]. Bratislava: MV SR, 13. 6. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?tlacove-spravy-6&sprava=najvyraznejším-úspechom-mv-sr-v-oblasti-migracnej-politiky-je-vstup-sr-do-schengenu>.

25 Materiál z rokovania vlády SR. Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009 za rok 2008. 2008. Číslo materiálu: UV-7235/2009, číslo uznesenia vlády 217/2009. [online]. Dostupné na internete: <www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/89BDE2D07FF15AE5C125757700437978?OpenDocument>.

Správa ďalej poukazuje na súvislosť medzi vstupom do Schengenského priestoru a kvalitatívnym vzrastom úrovne policajnej spolupráce v oblasti boja proti trestnej činnosti. Podľa správy sa zvýšila efektívnosť pátrania po osobách a veciach prostredníctvom SIS, pričom správa uvádza približne 50 % nárast úspešnosti v kategórii pátrania po osobách s cieľom ich zadržania a následného vydania do krajiny, ktorá uplatnila európsky zatýkací rozkaz.

K správe je pripojený tabuľkový zoznam opatrení Schengenského akčného plánu s opisom ich plnenia.

2.3.2 Ochrana utečencov a inštitút azylu

Legislatívny vývoj

V roku 2008 sa zákon o azyle zmenil dvakrát, a to v súvislosti s povinnosťou transponovať do slovenského právneho poriadku smernicu Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca (ďalej procedurálna smernica).

Prvou novelou bol zákon č. 643/2007 Z. z. z 5. 12. 2007, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ktorý nadobudol účinnosť 1. 1. 2008. Prostredníctvom tejto novely sa do zákona o azyle implementovali ustanovenia procedurálnej smernice (s výnimkou ustanovenia článku 15 o poskytovaní bezplatnej právnej pomoci), ako aj ustanovenia, ktoré podstatným spôsobom zmenili proces posudzovania žiadosti o udelenie azylu, a niektoré praktické otázky súvisiace s uvedeným konaním. Tieto zmeny sa týkali najmä:

- novej a podrobnej úpravy postupu pri odnímaní dokladov totožnosti a vydávaní preukazov žiadateľa o azyl cudzincom. Zákon v tomto prípade uložil policajnému orgánu, ktorý prijíma žiadosť o udelenie azylu, zadržať cestovný doklad alebo iný doklad totožnosti

žadateľa a vyhotoviť jeho kópiu, ktorú zašle Migračnému úradu. Výnimkou je, ak má žiadateľ o azyl zároveň povolený v SR prechodný alebo trvalý pobyt – vtedy sa doklady nezadržávajú, urobí sa len ich kópia. Zadržané doklady môže policajný útvar vrátiť cudzincovi až po skončení konania o azyle na základe jeho žiadosti.²⁶ Každému žiadateľovi o azyl, ktorý je starší ako 15 rokov (s výnimkou žiadateľa, ktorý má v SR povolený prechodný alebo trvalý pobyt), je Migračný úrad povinný vydať preukaz žiadateľa o azyl na čas trvania konania o udelenie azylu. Novela zákona o azyle však zároveň špecifikovala, že preukaz žiadateľa o azyl sa za doklad totožnosti považuje len v tom prípade, ak sa žiadateľovi o azyl zadržal doklad totožnosti alebo cestovný doklad.²⁷ V takomto prípade sa na prednú stranu preukazu žiadateľa o azyl uvedie: „Tento preukaz za považuje za doklad totožnosti.“ Predchádzajúce znenie zákona neobsahovalo povinnosť uvádzať, či sa preukaz žiadateľa o azyl považuje za doklad totožnosti ani v prípadoch, keď sa preukaz mal považovať za doklad totožnosti, a teda nebolo zrejmé, či sa môže považovať za doklad totožnosti, alebo nie. Táto situácia sa vyriešila legislatívnou zmenou zákona o azyle;

- zavedenia povinnosti písomne predvolať žiadateľa o azyl na pohovor, a to v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumie. Zákon tiež ustanovil, že pohovor sa má vykonať v jazyku, v ktorom sa žiadateľ môže dorozumieť. Pohovor však netreba vykonať, ak je možné rozhodnúť na základe vstupného pohovoru.²⁸ Predchádzajúca právna úprava neuvádzala, v akom jazyku sa má pohovor vykonať (zákon však ustanovoval, že žiadateľ je oprávnený v konaní používať jazyk, v ktorom sa môže dorozumieť). Opisovaná zmena umožňuje vykonať pohovor aj v jazyku, ktorý nie je materinským jazykom žiadateľa o azyl;
- výslovného ustanovenia práva žiadateľa o azyl mať v konaní o azyle len jedného právneho zástupcu.²⁹ Predchádzajúca právna úprava

26 § 3 ods. 4 zákona o azyle v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

27 § 5 ods. 1 zákona o azyle v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

28 § 6 ods. 1 zákona o azyle v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

29 § 17a ods.1 zákona o azyle v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

neobsahovala ustanovenie obmedzujúce počet právnych zástupcov, ktorých môže mať v konaní žiadateľ o azyl;

- predĺženia lehoty, v ktorej môže Migračný úrad MV SR zamietnuť žiadosť o udelenie azylu ako neprípustnú z dôvodu, že žiadateľ pochádza z bezpečnej tretej krajiny³⁰ alebo zjavne neopodstatnenú na 60 dní od začatia konania, v opačnom prípade už žiadosť nesmie byť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená.³¹ Predtým bola uvedená lehota 30 dní od začatia konania;
- zmeny v § 21 zákona o azyle, ktorý hovorí o preskúmvacom konaní, keď sa ustanovili lehoty pre rozhodnutie v odvolacích konaniach. Touto novelou sa uložila krajským súdom povinnosť rozhodnúť o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Migračného úradu MV SR v lehote 90 dní od jeho doručenia a v prípade odvolacieho konania je Najvyšší súd SR povinný rozhodnúť v lehote 60 dní od predloženia veci súdu.³² (V tejto súvislosti je potrebné spomenúť aj zmenu zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, do ktorého sa prostredníctvom tejto novely včlenila povinnosť súdu predvolať žiadateľa o udelenie azylu vo veciach konania o azyle alebo o doplnkovej ochrane v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu tento rozumie.³³) Predchádzajúca právna úprava neobsahovala určenie lehoty na rozhodnutie súdov v azylových veciach;
- podmienenia účasti vysokého komisára OSN pre utečencov na konaní o azyle výslovným súhlasom žiadateľa o udelenie azylu – do účinnosti novely vyplývala UNHCR možnosť zúčastniť sa na konaní o azyle priamo zo zákona o azyle, nebol potrebný osobitný súhlas žiadateľa o azyl;
- zákazu získavania informácií o cudzincoch od pôvodcu ich prenasledovania alebo vážneho bezprávia spôsobom, ktorým sa pôvodca prenasledovania dozvie, že títo cudzinci sú azyľanti alebo cudzinci, ktorým sa poskytlá doplnková ochrana; v prípade žiadateľov

30 § 11 zákona o azyle v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

31 § 12 zákona o azyle v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

32 § 21 ods. 3 a ods. 4 zákona o azyle v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

33 § 246 ods. 2 OSP v znení zákona č. 643/2007 Z. z.

o azyl sa informácie potrebné na konanie o azyle nesmú získavať od údajného pôvodcu prenasledovania alebo vážneho bezprávia. Predchádzajúca právna úprava takýto zákaz neobsahovala.

Druhá zmena zákona o azyle nastala koncom roka 2008, a to zákonom č. 451/2008 Z. z. z 24. 10. 2008, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný od 1. 12. 2008. Základné zmeny sa týkali:

- transpozície článku 15 procedurálnej smernice o možnosti poskytovania bezplatnej právnej pomoci žiadateľom o azyl v azylovom konaní: zabezpečenie bezplatnej právnej pomoci bolo zverené Centru právnej pomoci (ide o štátnu rozpočtovú organizáciu³⁴), a to v opravnom konaní o neprávoplatnom rozhodnutí MÚ MV SR. Dovtedy poskytovanie bezplatnej právnej pomoci žiadateľom o azyl zákon neupravoval, ale poskytovala sa prostredníctvom mimovládnych organizácií financovaných z európskeho fondu pre utečencov a čiastočne z prostriedkov UNHCR;
- doplnenie § 20a ods. 1 zákona o azyle, podľa ktorého v prípade, že má žiadateľ o udelenie azylu nárok na poskytnutie právnej pomoci Centrom právnej pomoci (t. j. ak požiada o poskytnutie tejto pomoci v prvostupňovom konaní pred Migračným úradom MV SR a spĺňa podmienky na jej poskytnutie), rozhodnutie vydané Migračným úradom MV SR sa doručuje len Centru právnej pomoci;
- predĺženie lehoty na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu Migračného úradu, ktorým sa žiadosť o udelenie azylu zamietla ako zjavne neopodstatnená alebo neprípustná, a to zo 7 na 20 dní;
- rozšírenie prípadov, keď sa preukázal žiadateľ o udelenie azylu považuje za doklad totožnosti (ide o žiadateľov, ktorí mali na území Slovenskej republiky povolený trvalý pobyt alebo prechodný pobyt);

- zrušenie právomoci Migračného úradu MV SR rozhodovať o existencii prekážok administratívneho vyhostenia cudzincov do krajiny pôvodu v rámci azylového konania z dôvodu odstránenia dvojitého posudzovania prekážok administratívneho vyhostenia Migračným úradom a následne príslušným oddelením cudzineckej polície. Podľa predchádzajúcej právnej úpravy v prípade, že Migračný úrad MV SR neudelil žiadateľovi o azyl v konaní azyl a neposkytol doplnkovú ochranu, bol povinný rozhodnúť o tom, či v prípade žiadateľa o azyl existuje prekážka jeho administratívneho vyhostenia do krajiny pôvodu tak, ako je táto prekážka definovaná v § 58 zákona o azyle (pôvodné ustanovenie § 20 ods. 4 zákona o azyle v znení pred prijatím novely č. 451/2008 Z. z.). Pritom len policajný útvar (oddelenie cudzineckej polície) mohol a môže rozhodnúť o administratívnom vyhostení cudzinca.

O prenesení úlohy poskytovať bezplatnú právnu pomoc žiadateľom o azyl Centrom právnej pomoci informovali počas roka aj rôzne slovenské médiá.³⁵

Judikatúra

Počas roka 2008 Najvyšší súd SR (ďalej NS SR) prijal niekoľko zásadných rozsudkov v azylových veciach. Ku koncu roka sa spracoval výber rozhodnutí NS SR v azylových veciach.³⁶ Rozsudky NS SR alebo krajských súdov v Slovenskej republike nemajú všeobecnú právnu záväznosť a nie sú prameňom práva, ale ovplyvňujú praktické uplatňovanie a výklad jednotlivých ustanovení zákona o azyle. V prípade, že je niektorý z rozsudkov zverejnený v *Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky*, stáva sa prameňom práva de facto.

³⁵ www.minv.sk/?tlacove-spravy-6&sprava=od-decembra-mozu-ziadatelja-o-azyl-vyuzivat-moznost-bezplatnej-pravnej-pomoci (cit. 2009-05-06), www.pluska.sk/aktuality/6120073-azyl-o-bezplatnu-pravnu-pomoc-uz-ziadaju-prvi-cudzinci.html, www.sme.sk/c/4170562/neuspesnym-ziadatelom-o-azyl-poskytne-slovensko-bezplatnu-pravnu-pomoc.html (cit. 2009-05-06), http://mesto.sk/prispevky_velke/humenne/oazylodjanuarado1213625040.phtml (cit. 2009-05-06).

³⁶ BABIAKOVÁ, E. – BERTHOTYOVÁ, E. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v azylových veciach (výber 17 rozhodnutí). Bratislava: Eurokódex, 2008, 136 s. ISBN 978-80-89363-25-4.

Najzásadnejšími rozsudkami Najvyššieho súdu vo vzťahu ku konaniu o azyl boli tieto rozhodnutia:

- uznesenie NS SR sp. zn. 8 Sža 27/2008 zo dňa 11. septembra 2008, kde súd autoritatívne vyriekol, že vydaniu rozhodnutia o ustanovení opatrovníka na doručovanie zásielok žiadateľovi o azyl, ktorého pobyt nie je známy, musí predchádzať prešetrenie, či sú dané podmienky pre takýto postup a či nie je na mieste iné opatrenie. Súd tiež vyslovil, že okolnosť neznámeho pobytu účastníka sa musí vždy hodnoverne preukázať a táto povinnosť zaražuje súd, ktorý musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie skutočnosti, či je pobyt účastníka skutočne neznámy;
- rozsudok NS SR sp. zn. 1 Sža 15/2008 zo dňa 19. augusta 2008, kde súd skonštatoval, že posudzovanie dôveryhodnosti tvrdení žiadateľa o azyl je výsledkom hodnotiaceho procesu a úvah správneho orgánu o osobnosti žiadateľa o azyl s prihliadnutím na mieru reálnosti a vierohodnosti ním uvádzaných dôvodov odchodu z krajiny pôvodu, a to v konfrontácii so všeobecne známymi informáciami o krajine pôvodu;
- rozsudok sp. zn. 8 Sža 13/2008 zo dňa 1. júla 2008, kde sa Najvyšší súd prvý raz vyjadril k definícii utečenca *sur place* a jej aplikácii v konkrétnom prípade. Tento rozsudok zároveň schválili na treťom zasadnutí správneho kolégia NS SR na publikovanie do Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR.³⁷

Vývoj v oblasti fungovania azylového systému v SR

Počas roka 2008 sa odohralo viacero zmien aj v oblasti praktického fungovania azylového systému v SR.

Začiatkom roka, 6. februára 2008, Migračný úrad Ministerstva vnútra SR na Letisku M. R. Štefánika v Bratislave-Ružinovce slávnostne otvoril nové

³⁷ BABIAKOVÁ, E. – BERTHOTYOVÁ, E. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v azylových veciach (výber 17 rozhodnutí). Bratislava: Eurokódex, 2008, 136 s. ISBN 978-80-89363-25-4. S. 51, pozn. č. 2.

prijímacie centrum určené na posudzovanie žiadostí o udelenie azylu podaných v tranzitnom priestore letiska v prípade tých žiadateľov o azyl, ktorí podľa zákona o azyle nie sú vpustení na územie SR.

K 1. 12. 2008 Migračný úrad Ministerstva vnútra SR zatvoril dovtedy kapacitne najväčší pobytový tábor pre žiadateľov o azyl v Gabčíkove (v blízkosti slovensko-maďarskej hranice) a nechal ho využívať na zabezpečenie ubytovania pre cudzincov, ktorým sa poskytla doplnková ochrana v konaní o udelenie azylu. Na území západného Slovenska tak ostal jeden pobytový tábor v Rohovciach. Okrem toho sa v prevádzke ponechal pobytový tábor v Opatovskej Novej Vsi a záchytný tábor v Humennom. Dôvodom tejto zmeny bol zjavný pokles počtu prijatých žiadostí o udelenie azylu a pokles počtu žiadateľov o azyl zaznamenaný v SR v roku 2008.

Vývoj v oblasti počtu žiadostí o udelenie azylu, udelenia azylu a poskytnutia doplnkovej ochrany

Najzásadnejšou skutočnosťou týkajúcou sa utečeneckej migrácie v SR bol výrazný pokles počtu podaných žiadostí o udelenie azylu na jednej strane a nárast počtu udelených azylov na druhej strane. V roku 2008 požiadalo o azyl v SR 909 osôb, čo je najnižší počet od roku 1998 a pokles o 34 % v porovnaní s rokom 2007 (2 643 žiadostí). V porovnaní s predchádzajúcimi rokmi stúpol počet žiadateľov o azyl, ktorým bol udelený azyl, na 22 (na porovnanie: v roku 2007 to bolo 14 udelených azylov, v roku 2006 – 8 azylov). Migračný úrad poskytol 66 doplnkových ochrán. V 457 prípadoch sa rozhodlo o zastavení konania a v 416 prípadoch sa rozhodlo o neudelení azylu.³⁸

Z hľadiska národnostného zloženia najviac žiadostí o udelenie azylu podali žiadatelia pandžabskej (125), moldavskej (112), gruzínskej (92) a čečenskej (62) národnosti. Z hľadiska štátneho občianstva v roku 2008 požiadalo o udelenie

³⁸ MÚ MV SR. Ročná štatistika 2008. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?statistiky-20>.

azyly v SR najviac štátnych občanov Gruzínska (119), Moldavska (113), Pakistanu (109), Ruskej federácie, vrátane Čechenska (100), Indie (88), Afganistanu (72).³⁹

Z hľadiska zastúpenia štátneho občianstva osôb, ktorým bol udelený azyl, bolo najviac občanov Iraku (8), Kuby (8) a Palestíny (2). Najviac doplnkových ochrán sa udelilo žiadateľom o azyl z Afganistanu (28) a Iraku (25). Naopak, najviac konaní bolo zastavených v prípade žiadateľov o azyl pochádzajúcich z Ruskej federácie, vrátane Čechenska (84), Gruzínska (76) a Moldavska (72).⁴⁰

Detailnejšie štatistické informácie pozri v prílohe A.1.5.

Aktivity medzinárodných organizácií pôsobiacich na Slovensku a mimovládnych organizácií

Počas celého roka 2008 prebiehal projekt monitorovania a podpory prístupu žiadateľov k azylovému konaniu AMAS, ktorý sa realizoval na hraničných priechodoch slovensko-ukrajinskej hranice a v tranzitnom priestore letiska M. R. Štefánika v Bratislave-Ružinov. Ide o projekt uskutočnený na základe tripartitnej dohody uzavretej medzi Úradom hraničnej a cudzineckej polície, regionálnym úradom UNHCR pre Maďarsko, Poľsko, Slovensko a Slovinsko a mimovládnu organizáciu Liga za ľudské práva, ktorý v súčasnosti naďalej prebieha.⁴¹ Hlavným cieľom projektu je monitorovanie prístupu k azylovej procedúre na letisku M. R. Štefánika v Bratislave a na východoslovenskej hranici a zabezpečenie práva osôb, ktoré požiadajú o azyl, vstúpiť na územie Slovenskej republiky a začať konanie o udelenie azylu, ako aj poskytovanie podpory príslušníkom ÚHCP MV SR a ďalším zúčastneným osobám. Špecifickým cieľom je monitorovanie situácie osôb, ktoré potenciálne potrebujú medzinárodnú ochranu, a teda sú

osobami v záujme UNHCR.⁴²

V septembri 2008 spustil UNHCR v SR medzinárodný projekt, ktorý sa zameriava na vyhodnotenie kvality rozhodnutí vydaných v azylovom konaní. Projekt by mal trvať 18 mesiacov, do februára 2010.⁴³

Koncom roka 2008 sa uskutočnil pravidelný každoročný monitoring Hodnotenie začleňovania žiadateľov o azyl a azylových konaní v Slovenskej republike so zreteľom na ich vek, pohlavie a iné odlišnosti. Multifunkčný tím zložený zo zástupcov UNHCR, rezortných útvarov (Migračného úradu, ÚHCP MV SR, Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny) a mimovládnych organizácií (Ligy za ľudské práva, Spoločnosti ľudí dobrej vôle, Slovenskej humanitnej rady) v období od 22. 9. 2008 do 16. 10. 2008 uskutočnil rozhovory so žiadateľmi o azyl a utečencami v jednotlivých zariadeniach (záchytnom tábore, pobytových táborech, integračných táborech) a zbieral priame informácie o situácii týchto ľudí. Výsledkom monitoringu bolo vypracovanie záverečnej správy s odporúčaniami v novembri 2008, ktorá bude publikovaná ako súčasť regionálnej hodnotiacej správy.

Médiá

Médiá v roku 2008 informovali o prípade žiadateľa o azyl z Alžírka podozrivého z terorizmu. Počas celého roka prinášali informácie o jeho azylovom konaní a o extradičnom konaní.⁴⁴ Predmetom záujmu boli najmä otázky možnej hrozby pre bezpečnosť SR, ktorú môže tento cudzinec predstavovať, oprávnenosť a morálnosť udelenia/neudelenia azylu alebo poskytnutia/neposkytnutia doplnkovej či inej formy ochrany, možnosť vyhostenia/vydania do Alžírka.

42 Liga za ľudské práva. Projekt AMAS. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.hrl.sk/?a=projects#amas>.

43 Informácie poskytnuté v rozhovore s Mgr. Barborou Meššovou, UNHCR Slovensko dňa 13. 6. 2009.

44 SITA. Labsi do Alžírka možno nepôjde. In HN ONLINE. [online]. 22. 7. 2008. [cit. 2009-05-06]. Dostupné na internete:

<http://hnonline.sk/c1-26049760-labsi-do-alzirska-mozno-nepojde; http://noviny.joj.sk/z-domova/8-8-2008/clanok/alzircan-labsi-je-uz-po-medvedove+.html>. http://dnes.atlas.sk/slovensko/sudy-a-kauzy/244379/alzircan-labsi-poziadal-o-azyl (cit. 2009-05-06)

39 MÚ MV SR. Ročná štatistika 2008. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?statistiky-20>.

40 MÚ MV SR. Ročná štatistika 2008. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?statistiky-20>.

41 Situácia do 1. 7. 2009.

2.3.3 Maloletí cudzinci bez sprievodu

Štatistiky

Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov v roku 2008⁴⁵ uvádza: „Mimoriadna pozornosť zo strany rezortu ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny bola počas roku 2008 venovaná otázkam sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kuratele pre maloletých bez sprievodu. Dostavbou detského domova pre maloletých bez sprievodu v Trenčíne-Hornom Orechovom v roku 2006 boli vytvorené vyhovujúce podmienky na ich ubytovanie a výchovu zodpovedajúce medzinárodným štandardom. V roku 2008 bolo v tomto detskom domove umiestnených 152 maloletých bez sprievodu a v iných detských domovoch boli umiestnení 4 maloletí bez sprievodu. Okrem toho v prípade ďalších 6 maloletých bez sprievodu príslušný súd nevydal predbežné opatrenie, ale ihneď ustanovil opatrovníka, ktorý podal vyhlásenie k žiadosti o azyl.“ V roku 2008 bolo evidovaných 162 prípadov maloletých bez sprievodu, z toho v 71 prípadoch išlo o žiadateľov o azyl.⁴⁶

Podľa dostupných informácií zlúčenie rodiny sa v roku 2008 uskutočnilo v jednom prípade (17-ročný chlapec zo Srí Lanky). Návrat maloletých bez sprievodu do krajiny pôvodu sa v roku 2008 uskutočnil v 4 prípadoch.

Ďalšie informácie a podrobnejšie štatistiky možno získať z národnej štúdie pre Európsku migračnú sieť, ktorá sa zaoberá situáciou maloletých bez sprievodu.⁴⁷

45 Pracovná medzirezortná komisia na zabezpečenie koordinácie postupov súvisiacich s plnením úloh a činností vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky. Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008. [online]. Predložená vláde SR na prerokovanie 24. 6. 2009. Súčasť uznesenia vlády č. 467/2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <https://lt.justice.gov.sk/(S(v3yq32qslkdn1hccc5q55))/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640>. S. 11.

46 Ročné štatistiky MÚ MV SR za rok 2008.

47 GRETHE GULIČOVÁ, M. Maloletí bez sprievodu v Slovenskej republi-

2.3.4 Pracovná migrácia

Legislatívny vývoj

V oblasti právnej úpravy zamestnávania cudzincov nastala zmena zákona 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov,⁴⁸ a to s účinnosťou od 1. mája 2008.

- Povolenie na zamestnanie bolo možné do 30. apríla 2008 cudzincovi udeliť najviac na obdobie jedného roka, pričom podľa novely zákona účinnej od 1. mája 2008⁴⁹ možno povolenie udeliť až na obdobie dvoch rokov. Táto zmena mala zásadný vplyv aj na konanie o udelení povolenia na prechodný pobyt na účel zamestnania, ktorého dĺžka platnosti je zvyčajne podmienená platnosťou povolenia na zamestnanie.
- Podľa uvedenej novely⁵⁰ už cudzinci, ktorým bolo udelené povolenie na prechodný pobyt na účel osobitnej činnosti, ktorou je výskum alebo vývoj, môžu byť zamestnaní bez povolenia na zamestnanie aj v rámci ich pedagogickej činnosti v pracovnoprávnom vzťahu alebo podobnom pracovnom vzťahu, ak táto činnosť nepresiahne 50 kalendárnych dní v kalendárnom roku.
- Povolenie na zamestnanie nepotrebuje ani cudzinec, ktorý má udelené povolenie na prechodný pobyt na účel zamestnania, ak jeho predchádzajúci nepretržitý prechodný pobyt v niektorom z členských štátov EÚ trval najmenej päť rokov.

24. októbra 2007 s účinnosťou k 5. máju 2008 vláda Slovenskej republiky vypovedala bilaterálnu dohodu medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Ukrajiny o vzájomnom zamestnávaní občanov, ktorá stanovovala kvóty pre vzájomné zamestnávanie občanov oboch štátov. Podľa tejto dohody mohol byť na území štátu druhej zmluvnej strany zamestnaný maximálny počet

ke – politiky riadiace ich príjem, návrat a integračné opatrenia. Národná štúdia pre Európsku migračnú sieť. Bratislava, 2009. Máj 2009. [citované 2009-10-07].

48 Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení.

49 § 23 ods. 3 zákona č. 139/2008 Z. z.

50 § 22 ods. 7 písm. r) zákona č. 139/2008 Z. z.

200 osôb ročne na obdobie jedného roka. V sezónnych prácach sa mohlo na území SR zamestnať najviac 300 pracovníkov z Ukrajiny a 1 800 pracovníkov z Ukrajiny mohlo byť ročne zamestnaných v rámci vykonávania obchodných zmlúv uzavretých medzi právnickými osobami alebo fyzickými osobami štátov obidvoch zmluvných strán. Po vypovedaní dohody sa zamestnávanie občanov Ukrajiny na území SR realizuje podľa platných právnych predpisov SR.

Podujatia

V Bratislave sa 25. – 26. septembra 2008 uskutočnila medzinárodná ministerská konferencia „Od nedostatku pracovných príležitostí k nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily.“⁵¹ Konferenciu organizovalo MPSVR SR v spolupráci s IOM Medzinárodnou organizáciou pre migráciu, zastúpením Európskej komisie na Slovensku a Ministerstvom zahraničných vecí Slovenskej republiky s podporou OECD. Cieľom konferencie bolo poukázať na situáciu na trhu práce a prívlekov migrancie do desiatich nových členských krajín EÚ prostredníctvom diskusie ministrov jednotlivých krajín. Konferencia sa zamerala na prax a skúsenosti Slovenskej republiky v oblasti pracovnej migrácie a na prezentáciu príkladov, skúseností a odporúčaných postupov z krajín strednej a východnej Európy. Ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny SR vyjadrila potrebu rozvíjať riadenie pracovnej migrácie a podporovať integráciu pracovných prisťahovalcov na Slovensku. Na základe pozitívnych výsledkov konferencie sa účastníci konferencie rozhodli naštartovať tzv. „Bratislavský proces“, ktorý by mal pre krajiny strednej a východnej Európy predstavovať pôdu na ďalšie stretnutia a diskusie na tému riadenia pracovnej migrácie.⁵²

51 MPSVR SR. Informácie o medzinárodnej ministerskej konferencii. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-15]. Dostupné na internete: <www.employment.gov.sk/index.php?SMC=1&id=14292>.

52 Na konferencii sa zúčastnili Vladimír Špidla, komisár pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a rovnosť príležitostí, podpredseda vlády a minister Českej republiky Petr Nečas, ministerka práce a sociálnej politiky Emília Maslarova z Bulharska, ministerka práce a sociálnych vecí Erika Szűcs z Maďarska, ministerka práce, sociálnych vecí a rodiny Viera Tomanová zo Slovenska, štátny tajomník Rimantas Kairelis z Ministerstva práce a sociálneho zabezpečenia z Litvy a štátny tajomník Akos Derzsi z Ministerstva práce, rodiny a rovnosti príležitostí z Rumunska, ako aj

Výskum

Výskumník v oblasti migrácie Boris Divinský vydal v spolupráci s IOM publikáciu „Vzťah medzi pracovným trhom a migráciou v SR: čas konať komplexne“.⁵³ Publikácia vznikla v rámci projektu „Európska spolupráca v oblasti pracovnej migrácie: „Hľadanie najlepších prístupov“.

Médiá

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že médiá sa venovali téme migrácie v rovnakej miere ako v minulosti. Dopyt po kvalifikovanej pracovnej sile sa v prvom polroku 2008 odzrkadlil v rastúcom záujme slovenských zamestnávateľov vyplňať medzery na trhu práce ponukou pracovnej sily zo zahraničia s prudko sa stupňujúcou tendenciou, čo sa stretlo aj s ohlasom v médiách. V tom čase médiá upozorňovali najmä na zvyšujúcu sa potrebu slovenských zamestnávateľov vyhľadávať pracovné sily v zahraničí a na nedostatok odborných pracovníkov pre jednotlivé nedostatkové profesie. Záverom roka 2008 sa médiá zamerali na dopad hospodárskej krízy na pracovný trh, a tým aj na oblasť zamestnávania cudzincov v SR, ale aj na problematiku návratu Slovákov pracujúcich v zahraničí do SR.

Štatistiky

Jedným z najčastejších dôvodov na udelenie povolenia na prechodný pobyt v SR v roku 2008 bolo zamestnanie. Povolenie na prechodný pobyt na účel zamestnania k 31. 12. 2008 získalo 3 014 cudzincov.

Ako uvádza vládny dokument Konceptia integrácie cudzincov v Slovenskej republike,⁵⁴

experti z Estónska, Poľska a Slovinska. Na konferencii sa aktívne zúčastnili predstavitelia Medzinárodnej organizácie pre migráciu, ako aj ďalší predstavitelia EÚ, OECD a MOP

53 DIVINSKÝ, B. Vzťah medzi pracovným trhom a migráciou v SR: čas konať komplexne. Bratislava, 2007. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://www.iom.sk/upload/objects/CR_Slovakia_2008_1207753093.pdf>.

54 MPSVR SR. Návrh koncepcie integrácie cudzincov v Slovenskej republike. Číslo materiálu UV-10248/2009. Schválený uznesením vlády SR 338/2009. 6. 5. 2009. [cit. 2009-06-06]. Dostupné na internete: <www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/49B2BD84-C294A652C12575900040092B?OpenDocument>.

počty zamestnaných cudzincov od vstupu SR do Európskej únie rástli. Kým v roku 2004 bolo evidovaných na trhu práce 2 679 cudzincov (1 050 z tretích krajín), v roku 2005 to už bolo 5 497 cudzincov (1 565 z tretích krajín). Ku koncu roka 2006 bolo evidovaných na trhu práce 6 546 cudzincov (1 781 z tretích krajín). Počet cudzincov evidovaných na trhu práce v SR vzrástol ku koncu roka 2007 na 10 233 osôb (2 139 z tretích krajín). K 30. júnu 2008 bolo evidovaných 15 543 zamestnaných cudzincov, k 30. októbru 2008 už 17 054. K 31. decembru 2008 bolo celkovo evidovaných na trhu práce 14 241 cudzincov, z toho 10 642 občanov krajín EÚ/EHP, a 3 599 bolo zamestnaných cudzincov na trhu práce z tretích krajín. Z tohto počtu bolo 2 514 cudzincov z tretích krajín zamestnaných na základe povolení na zamestnanie a 1 085 cudzincov z tretích krajín zamestnaných bez potreby povolenia na zamestnanie.⁵⁵

2.3.5 Zlúčenie rodiny

Právo na zlúčenie rodiny vymedzuje najmä zákon o pobyte cudzincov a zákon o azyle. Zákon o pobyte cudzincov umožňuje uplatňovať toto právo prostredníctvom povolenia na trvalý pobyt, prechodný pobyt, v istých prípadoch aj prostredníctvom udelenia povolenia na tolerovaný pobyt. V práve na zlúčenie rodiny v slovenskom právnom poriadku rozlišujeme tri rozdielne režimy podľa osoby „garanta“⁵⁶ pobytu na: a) zlúčenie rodiny s cudzincom, b) zlúčenie rodiny s občanom EHP alebo c) zlúčenie rodiny s občanom SR.

Zákon o azyle umožňuje uplatňovanie práva na zlúčenie rodiny azylantov a cudzincov s poskytnutou doplnkovou ochranou prostredníctvom nárokovateľných inštitútov azylu na účel zlúčenia rodiny⁵⁷ a doplnkovej ochrany poskytnutej

55 Vysledovanie počtu týchto migrantov je realizované na základe informačných kariet a ohlasovaciej povinnosť má zamestnávateľ

56 Garantom sa na účely tejto štúdie rozumie „osoba, o zlúčenie s ktorou cudzinec žiada, ktorá má zároveň udelené štátne občianstvo SR alebo občianstvo inej krajiny EHP, alebo trvalý či prechodný pobyt v SR, alebo inej krajine EHP“.

57 § 10 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení zákona 451/2008 Z. z.

z dôvodu zlúčenia rodiny.⁵⁸ V oboch prípadoch zákon presne definuje, ktorým rodinným príslušníkom prislúcha toto zvýhodnenie.⁵⁹ Zvýhodnenie požívajú azylanti a cudzinci s poskytnutou doplnkovou ochranou aj pri uplatňovaní svojho práva na zlúčenie rodiny prostredníctvom ustanovení zákona o pobyte cudzincov.

Legislatívny vývoj

Zmeny právnej úpravy sa uskutočnili zákonom č. 451/2008 Z. z. o zmene zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov:

- V súvislosti s azylantmi zákon o pobyte cudzincov ustanovuje priaznivejšie podmienky na udelenie víza a na získanie povolenia na prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny azylanta.⁶⁰ Na udelenie vstupného víza majú právny nárok predovšetkým rodinní príbuzní azylanta. Príbuzní azylanta sú zvýhodnení aj v prípade podávania žiadosti o udelenie povolenia na prechodný pobyt. V prípade, že žiadosť o udelenie povolenia na prechodný pobyt podal príbuzný azylanta do 3 mesiacov od udelenia azylu, postačuje, ak príbuzný predloží svoj cestovný doklad a doklad potvrdzujúci príbuzenský vzťah alebo iný dôkaz o existencii tohto vzťahu.⁶¹
- V roku 2008 sa uskutočnila aj zmena ustanovení zákona o pobyte cudzincov týkajúcich sa udelenia víz príbuzným cudzinca s poskytnutou doplnkovou ochranou. Novelou zákona o pobyte cudzincov účinnou od 1. 12. 2008 sa rodinnému príslušníkovi cudzinca, ktorému bola poskytnutá doplnková ochrana, priznal právny nárok na udelenie víza.⁶² Tým sa cudzincovi s doplnkovou ochranou prakticky

58 § 13b zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení zákona 451/2008 Z. z.

59 V zásade ide napríklad o manžela azylanta alebo cudzinca s doplnkovou ochranou, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu, alebo slobodné deti azylanta alebo cudzinca s doplnkovou ochranou do 18 rokov, alebo rodičov azylanta alebo cudzinca s doplnkovou ochranou, ak má menej ako 18 rokov. Pozri bližšie §10 a 13b zákona o azyle.

60 § 14 ods. 6 z. č. 48/2002 Z. Z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 451/2008 Z. z.

61 § 25 ods. 8. z. č. 48/2002 Z. Z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 451/2008 Z. z.

62 § 14 ods. 6 z. č. 48/2002 Z. Z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 451/2008 Z. z.

umožnilo uplatňovať právo na zlúčenie rodiny v prípade, keď rodina cudzinca ostala v krajine pôvodu a potrebuje, aby sa jej umožnil vstup na územie SR na účel poskytnutia doplnkovej ochrany z dôvodu zlúčenia rodiny.⁶³

- V prípade ostatných cudzincov na udelenie povolenia na trvalý alebo prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny nie je právny nárok ani po splnení všetkých zákonných podmienok. Uplatnenie práva sa vo väčšine prípadov podmieňuje splnením ďalších podmienok, napr. preukázaním ubytovania a finančného zabezpečenia pobytu.⁶⁴

Vývoj v oblasti aplikačnej praxe

Pokiaľ ide o udeľovanie tolerovaného pobytu na účel rešpektovania súkromného a rodinného života, od začiatku roka 2008 nastala zmena v aplikačnej praxi oddelení cudzineckej polície a v poklese počtu udelených povolení. Tolerovaný pobyt z tohto dôvodu už nemožno udeliť cudzincovi, ktorý má na území SR manžela. Tento typ tolerovaného pobytu sa udeľuje len v prípadoch, keď má cudzinec na území SR dieťa. Udeľuje sa na 180 dní a počas jeho platnosti sa môže cudzinec zamestnať na základe povolenia na zamestnanie, ktoré sa udeľuje bez zreteľa na situáciu na trhu práce.⁶⁵ Koncom roka 2008 malo udelený takýto pobyt 31 cudzincov. Manželia cudzincov s povoleným pobytom v SR alebo manželia občanov SR musia podať žiadosť o udelenie povolenia na pobyt na účel zlúčenia rodiny a zdržiavať sa na území SR iba s platným povolením na pobyt alebo vízom do lehoty, kým sa o nej rozhodne.

63 V prípade ostatných cudzincov na udelenie povolenia na trvalý alebo prechodný pobyt na účel zlúčenia rodiny nie je právny nárok ani po splnení všetkých zákonných podmienok. Uplatnenie práva je vo väčšine prípadov podmienené splnením ďalších podmienok, napr. preukázaním ubytovania a finančného zabezpečenia pobytu.

64 Novelou č. 451/2008 Z. z. zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa znížila výška potrebného finančného zabezpečenia na jeden mesiac trvalého a prechodného pobytu z minimálnej mesačnej mzdy (295,50 eura) na sumu životného minima (178,9 eura). § 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky z 15. októbra 2008, ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy, a § 5 ods. 6 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

65 A to v prípade, ak cudzincovi bolo predĺžené povolenie na tolerovaný pobyt z dôvodu, že je obeťou trestného činu súvisiaceho s obchodovaním s ľuďmi, alebo ktorému bolo udelené povolenie na tolerovaný pobyt z dôvodu rešpektovania jeho súkromného a rodinného života.

Vývoj v oblasti judikatúry

V roku 2008 Najvyšší súd SR vyniesol rozsudok, ktorý definuje, za akých podmienok môže Slovenská republika zasiahnuť do práva cudzinca na súkromie a rodinný život.⁶⁶ Súd skonštatoval, že ak sa stretnú dve základné práva – právo jednotlivca na súkromie a rodinný život a právo štátu na ochranu bezpečnosti a verejného poriadku, teda ak nastane konflikt súkromného záujmu s verejným záujmom, na obmedzenie súkromného práva je potrebné, aby štát nad všetky pochybnosti preukázal, že udelením pobytu hrozí Slovenskej republike ohrozenie verejnej bezpečnosti. Z rozhodnutia správneho orgánu musí byť jednoznačne možné posúdiť, či odopretím udelenia povolenia na pobyt na území SR nebolo neprimerane obmedzené, resp. odňaté právo žalobcu na súkromie a rodinný život na území SR.

2.3.6 Ďalšie formy legálnej migrácie

Legislatívny vývoj

Za ďalšie formy legálnej migrácie môžeme okrem pobytu na účel zamestnania, podnikania a zlúčenia rodiny považovať najmä štúdium a výkon osobitnej činnosti (napr. lektorskej, vedeckej, výskumnej, umeleckej a športovej činnosti alebo stáž v rámci štúdia). V oblasti právnej úpravy týchto typov pobytu nastali v roku 2008 tieto zmeny:

V právnej úprave pobytu týchto kategórií cudzincov sa uskutočnila v roku 2008 transpozícia smernice Rady 2005/71/ES z 12. októbra 2005 o osobitnom postupe prijímania štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vedeckého výskumu.⁶⁷ Transpozičnou normou bol zákon č. 233/2008 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 1. júla

66 Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 15Ža 3/2008 zo dňa 15. apríla 2008 bol schválený na treťom zasadnutí správneho kolégia NS SR na publikovanie do Zbierky stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR. In BABIAKOVÁ, E. – BERTHOTYOVÁ, E. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v azylových veciach (výber 17 rozhodnutí). Bratislava: Eurokódex, 2008, 136 s. ISBN 978-80-89363-25-4. S.109.

67 Publ. v Ú. v. EÚ L 289, 3. 11. 2005.

2008⁶⁸ zmenilo ustanovenie § 22 zákona o pobyte cudzincov. Po zmene možno udeliť povolenie na prechodný pobyt na účel výkonu osobitnej činnosti cudzincovi, ktorý vykonáva výskum alebo vývoj, až na dva roky. Osoby, ktoré na území SR vykonávajú vedeckú alebo výskumnú činnosť a ich pedagogická činnosť (vykonávaná ako zamestnanie) nepresiahne 50 kalendárnych dní v kalendárnom roku, už nepotrebujú požiadať o povolenie na zamestnanie podľa zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti v znení neskorších predpisov.

Zmenou zákona o pobyte cudzincov⁶⁹ sa predĺžila lehota, na ktorú možno udeliť povolenie na pobyt na účel štúdia, a to na obdobie trvania účelu až na päť rokov.

Štatistiky

K 31. 12. 2008 malo platné povolenie na prechodný pobyt na účel štúdia 267 cudzincov, povolenie na výkon športovej činnosti bolo udelené 116 cudzincom, na výkon výskumnej činnosti 10 cudzincom, na výkon osobitnej činnosti podľa medzinárodnej zmluvy 92 osobám, na výkon umeleckej činnosti 1 cudzincovi, na výkon lektorskej činnosti 24 cudzincom a stáž v rámci štúdia vykonávalo 14 osôb.⁷⁰

2.3.7 Integrácia migrantov

Inštitucionálny vývoj

Odbor migrácie a integrácie cudzincov MPSVR SR⁷¹ sa v roku 2008 zaoberal najmä tvorbou a

68 Okrem čl. I bodu 20 a bodu 28 § 18 ods. 2 písm. f), ktoré nadobúdajú účinnosť 1. júla 2009.

69 Zákon č. 451/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyly a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

70 MPSVR SR. Návrh koncepcie integrácie cudzincov v Slovenskej republike. Číslo materiálu UV-10248/2009. Schválený uznesením vlády SR 338/2009. 6. 5. 2009. [cit. 2009-06-06]. Dostupné na internete: <www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/49B2BD84-C294A652C12575900040092B?OpenDocument>.

71 Koncom roka 2007 bol zriadený odbor migrácie a integrácie cudzincov v rámci sekcie medzinárodných vzťahov MPSVR SR. OMIC plní funkciu koordináčného pracoviska pre záležitosti pracovnej migrácie a integrácie cudzincov v rámci MPSVR SR. Zodpovedá za tvorbu politiky a prípravu koncepcií pracovnej migrácie a integrácie cudzincov do spoločnosti na medzirezortnej úrovni.

konzultáciami návrhu koncepcie integrácie cudzincov, ktorý dosiaľ neexistoval, v spolupráci so zástupcami štátnej správy a samosprávy, mimovládnyimi organizáciami, komunitami migrantov žijúcich v SR a akademickou obcou. Odbor migrácie a integrácie cudzincov MPSVR SR v roku 2008 v rámci medzirezortnej komisie pre oblasť pracovnej migrácie a integrácie cudzincov MPSVR SR zriadil 5 pracovných podskupín pre tvorbu koncepcie integrácie cudzincov v SR: skupiny pre legislatívne otázky a pobyt, zamestnanosť a prístup na trh práce, zdravotníctvo a sociálne zabezpečenie, vzdelávanie a bývanie. V prvom návrhu integračnej koncepcie, vypracovanej v roku 2008, boli implementované odporúčania európskej integračnej politiky zo zasadnutí pracovnej skupiny „Národné kontaktné body pre integráciu“ (National Contact Points on Integration) pri Výbore pre imigráciu a azyl Európskej komisie, na ktorých sa zástupca MPSVR SR pravidelne zúčastňoval, ako aj závery viacerých odborných seminárov o sociálnej a pracovnej integrácii migrantov, organizovaných Európskou komisiou v rámci projektu „INTI“ (Integration of Third Country Nationals – Integrácia občanov tretích krajín).

Rekvalifikačné kurzy, poradenské služby a asistenciu migrantom pri integrácii na trh práce a do spoločnosti poskytovalo Migračné informačné centrum IOM Medzinárodnej organizácie pre migráciu (MIC) z prostriedkov európskeho sociálneho fondu v rámci iniciatívy spoločenstva EQUAL, ktoré bolo jedinou inštitúciou oficiálne poskytujúcou komplexné služby tohto druhu v SR. Činnosť MIC sa však v októbri 2008 prerušila v dôsledku ukončenia financovania.⁷²

72 MIC IOM bolo založené v apríli 2006 z prostriedkov európskeho sociálneho fondu. Od 1. 4. 2009 poskytuje svoje služby migrantom z prostriedkov európskeho integračného fondu. Viac informácií na www.mic.iom.sk.

2.3.8 Občianstvo a naturalizácia

Legislatívny vývoj

V slovenskom právnom poriadku upravuje nadobúdanie štátneho občianstva najmä Ústava SR a zákon č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve⁷³ Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov⁷⁴. Zákon o štátnom občianstve upravuje podmienky na nadobudnutie a udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky, podmienky straty a osvedčovania štátneho občianstva. Naposledy sa novelizoval s účinnosťou k 1. októbru 2007. Jeho prijatím sa zmenili najmä podmienky nadobudnutia štátneho občianstva naturalizáciou. V roku 2008 nenastali v tejto oblasti nijaké legislatívne zmeny.

Štatistiky

V roku 2008 sa udelilo štátne občianstvo Slovenskej republiky 680 osobám zo 49 krajín. Konkrétny počet udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky podľa jednotlivých štátov doterajšieho štátneho občianstva uvádza príloha.

V najvyššom počte sa udelilo štátne občianstvo Slovenskej republiky štátnym občanom Ukrajiny, spolu 202 osobám; ďalej štátnym občanom Českej republiky v 93 prípadoch a bývalým občanom, ktorí naturalizáciou v Spojených štátoch amerických stratili slovenské (československé) štátne občianstvo, a to v 92 prípadoch.

Z uvedeného celkového počtu 680 osôb, ktorým sa udelilo štátne občianstvo Slovenskej republiky, a zo štatistických zostáv, ktoré umožňuje informačný systém ústrednej evidencie nadobudnutia a straty štátneho občianstva Slovenskej republiky vytvoriť, možno konštatovať, že štátne občianstvo Slovenskej republiky sa udelilo:

- 337 osobám mužského pohlavia a 343 oso-

- 74 osobám, ktorým bolo vydané osvedčenie preukazujúce postavenie Slováka žijúceho v zahraničí,
- 7 cudzincom, ktorým sa v predchádzajúcom období udelil azyl na území Slovenskej republiky,
- 4 osobám bez štátneho občianstva.

V roku 2008 bolo 196 žiadateľom zastavené konanie o udelení štátneho občianstva Slovenskej republiky a v 32 prípadoch bola žiadosť o udelenie štátneho občianstva Slovenskej republiky zamietnutá.

2.3.9 Nelegálna migrácia

V tejto oblasti nenastali nijaké zásadné legislatívne zmeny.

Vstup do Schengenského priestoru

Hlavným činiteľom, ktorý ovplyvňoval túto oblasť v roku 2008, bol vstup SR do Schengenského priestoru a z toho vyplývajúce zmeny v ochrane štátnych hraníc SR. Súčasne so zrušením hraničných kontrol na vnútorných hraniciach EÚ sa posilnila ochrana slovensko-ukrajinskej hranice ako vonkajšej hranice EÚ.

Ako ďalej uvádza *Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov v roku 2008* (ďalej súhrnná správa)⁷⁵, v roku 2008 sa dôsledne zabezpečovali úlohy vyplývajúce zo stratégie dobudovania ochrany štátnej hranice schengenského typu, schválenej uznesením vlády Slovenskej republiky č. 835/2002. Vzhľadom na potrebu zvýšenia účinnosti hraničného dozoru

75 Pracovná medzirezortná komisia na zabezpečenie koordinácie postupov súvisiacich s plnením úloh a činností vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky. Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008. [online]. Predložená vláde SR na prerokovanie 24. 6. 2009. Súčasť uznesenia vlády č. 467/2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <[https://lt.justice.gov.sk/\(S\(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55\)\)/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640](https://lt.justice.gov.sk/(S(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55))/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640)>.

v severnej časti úseku štátnej hranice Slovenskej republiky s Ukrajinou boli vypracované viaceré projekty systému technickej a fyzickej ochrany hranice, napr. prenosný detekčný systém pohybu, tzv. „KUFOR“, detekčný systém kontroly pohybu, tzv. „VIRTUÁLNY PLOT“ a dobudovala sa zvýšená obvodová ochrana na všetkých 10 objektoch polície na štátnej hranici s Ukrajinou. Spevnili sa prístupové cesty na štátnej hranici s Ukrajinou, zabezpečili technické prostriedky na odhaľovanie falošných a pozmenených cestovných dokladov, dodali sa ďalšie dve súpravy terénnych vozidiel SCOT-TRACK 2000 atď. V záujme eliminácie rizík súvisiacich so zrušením hraničnej kontroly na vnútornej hranici dňom 21. decembra 2007 sa v priebehu roka 2008 plnili kompenzačné opatrenia v pohraničnom území. V súhrnnej správe sa ďalej uvádza, že výkon spoločných hliadok na vnútorných hraniciach v roku 2008 vysoko pozitívne hodnotili všetky susediace krajiny a prax ukázala, že vstupom Slovenskej republiky do Schengenského priestoru sa nezvýšila migrácia zo Slovenskej republiky do Rakúska, resp. do iných krajín. Tlak na štátnu hranicu klesol asi o 25 % aj na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici.⁷⁶

Vo februári 2008 bol schválený *Schengenský akčný plán Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009*⁷⁷ (ďalej SAP). Boli v ňom stanovené opatrenia, ktoré sa majú prijať v rámci členstva SR v Schengenskom priestore, tzv. kompenzačné opatrenia. Tieto opatrenia sú založené najmä na zabezpečení vysokého štandardu vykonávania kontroly na vonkajších hraniciach, rozvoja efektívnej policajnej spolupráce, spoločného postupu v oblasti uplatňovania vízovej politiky a migrácie, justičnej spolupráce a spolupráce v oblasti boja proti drogám. Pozornosť sa zamerala aj na zabezpečenie funkčnosti a používania Schengenského informačného systému SIS a ochranu osobných údajov.

V oblasti justičnej spolupráce si Ministerstvo spravodlivosti SR (ďalej MS SR) určilo vykonať

76 Ibidem

77 MV SR. Schengenský akčný plán Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009. Bratislava, 2008. [online]. Február 2008. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <www.minv.sk>.

jazykové korigendum Schengenského dohovoru a dohliadať na riadnu aplikáciu zákona č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Ďalšou úlohou bolo podľa SAP pokračovať v prípravách na spustenie prevádzky SIS druhej generácie (SIS II), intenzívne pokračovať v budovaní Národného komunikačného rozhrania pre SIS II v súlade s finálnym riešením a funkcionalitou centrálného systému SIS II a prijať tomu zodpovedajúce personálne a materiálno-technické opatrenia, zabezpečiť školenie osôb, ktoré budú mať prístup k údajom zo SIS II, a zrealizovať informačnú kampaň.

Podľa *Správy o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009*⁷⁸ za rok 2008 nenastal nárast nelegálnej migrácie smerom zo SR do krajín západnej Európy, ale naopak, zaznamenal sa jej pokles. Podľa tejto správy z celkového počtu 133 opatrení, ktoré sa mali splniť v rámci SAP, sa 46 opatrení splnilo, 56 sa plní priebežne, 30 sa nesplnilo⁷⁹ a 1 opatrenie bolo zrušené uznesením vlády SR č. 391 z 11. 6. 2008.

Readmisné dohody

Ako uvádza *Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008*⁸⁰, pre Slovenskú republiku je v súčasnosti platných 32 readmis-

78 MV SR. Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu. Schválená uznesením vlády SR 217/2009 dňa 18. 3. 2009. [online]. 18. 3. 2009. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/89BDE2D07FF15AE5C125757700437978?OpenDocument>.

79 Z celkového počtu 30 nesplnených opatrení v roku 2008 sa navrhuje 8 opatrení zrušiť a pri 22 opatreniach predĺžiť termín ich splnenia do 31. 3. 2009, resp. 31. 12. 2009.

80 Pracovná medzirezortná komisia na zabezpečenie koordinácie postupov súvisiacich s plnením úloh a činností vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky. Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008. [online]. Predložená vláde SR na prerokovanie 24. 6. 2009. Súčasť uznesenia vlády č. 467/2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <[https://lt.justice.gov.sk/\(S\(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55\)\)/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640](https://lt.justice.gov.sk/(S(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55))/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640)>. S. 3.

ných dohôd. Z toho je 21 readmisných dohôd na bilaterálnej úrovni a 11 dohôd uzatvorených medzi Európskym spoločenstvom a tretími krajinami. Z nich dohody s Albánskou republikou, Moldavskou republikou, Čiernohorskou republikou, Srbskou republikou, Macedónskou republikou, Republikou Bosna a Hercegovina a Ukrajinou nadobudli účinnosť 1. januára 2008 spolu s dohodami o uľahčení vízového režimu medzi Európskym spoločenstvom a uvedenými krajinami.

Súhrnná správa ďalej uvádza, že v roku 2008 nadobudla platnosť dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Rakúskej spolkovej republiky o zmene a doplnení vykonávacieho protokolu k readmisnej dohode, ktorá bola uzatvorená formou výmeny nôt, a dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Chorvátskej republiky o readmisii osôb s neoprávneným pobytom. V štádiu rozpracovania na bilaterálnej úrovni boli readmisné dohody s Helénskou republikou, s Macedónskou republikou, s Libanonskou republikou a s Poľskou republikou, ako aj vykonávacie protokoly k uzatvoreným a platným readmisným dohodám na úrovni ES/EÚ s Ukrajinou, s Ruskou federáciou a s Albánskou republikou, s Čiernou Horou a s Moldavskou republikou.

Štatistiky

Podľa štatistických údajov uvedených v ročenke ÚHCP MV SR o legálnej a nelegálnej migrácii za rok 2008⁸¹ sa v roku 2008 zaznamenalo 2 355 prípadov nelegálnej migrácie, čo potvrdilo klesajúci trend.⁸² Z uvedeného počtu išlo o 1 034 prípadov neoprávneného prekročenia štátnej hranice SR (z toho 987 prípadov sa týka prekročenia vonkajšej hranice SR v smere do SR) a o 1 321 prípadov neoprávneného pobytu v SR. Podľa štatistiky najčastejšie prekračovali neoprávnené štátne hranice SR občania Moldavska

81 ÚHCP MV SR. Centrum analýzy a strategického riadenia. Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v SR. Bratislava, [online]. 2008. [cit. 2009-06-15]. Dostupné na internete: http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocenky/rok_2008/2008-rocenka-uhcp-sk.pdf.

82 Na porovnanie, v r. 2007 sa zaznamenalo 6 761 prípadov, v r. 2006 zasa 7 620 prípadov nelegálnej migrácie.

(353), Gruzínska (203), Pakistanu (105), Ruskej federácie (90) a Afganistanu (73). Neoprávnené prekročenie štátnej hranice sa týkalo najmä vonkajšej pozemnej hranice, vonkajšiu vzdušnú hranicu sa v sledovanom období pokúsilo neoprávnené prekročiť len 16 osôb.

V súvislosti s prevádzacstvom bolo podľa štatistiky prevezených 1 008 cudzincov, z toho bolo 388 migrantov zadržaných a počet skutkov prevádzacstva bol 186. Podozrivých prevádzáčov bolo 142, z nich bolo 112 vznesené obvinenie v 43 prípadoch. Najpočetnejšou skupinou prevádzáčov boli slovenskí štátni občania (75) a štátni občania Ukrajiny (11) a v 13 prípadoch sa nezistilo štátne občianstvo, pretože išlo o rozpracované prípady.

V rámci readmisie bolo celkovo odovzdaných 695 osôb zo SR a prijatých 42 cudzincov. Najviac cudzincov odovzdala SR na Ukrajinu (691) a 31 ich prijala z Rakúska.

Počas roka 2008 sa 1 734 cudzincov evidovalo ako nežiaduci, t. j. bolo im vydané rozhodnutie o administratívnom alebo súdnom vyhostení. Aj v tejto kategórii sa zaznamenal pokles oproti roku 2007, keď sa evidovalo 2 642 nežiaducich cudzincov. Uvedený klesajúci trend však súvisí s celkovým poklesom nelegálnej migrácie. V roku 2008 najviac administratívne vyhostených osôb tvorili štátni občania Ukrajiny (594) a Moldavska (264), čo platí rovnako aj pre súdne vyhostenie (85 ukrajinských prípadov a 47 moldavských prípadov). Najčastejším dôvodom na zaradenie do evidencie nežiaducich osôb bol vstup a zdržovanie sa v SR bez oprávnenia (1 364 prípadov). Z dôvodu ohrozenia bezpečnosti štátu, verejného poriadku, zdravia alebo práva a slobody iných osôb a na vymedzených územiach aj prírody ako nežiaduce zaevidovali 5 osôb (nárast o 2 prípady v porovnaní s rokom 2007).

Verejná diskusia, analýzy a štúdie

Z odborného hľadiska sa téme nelegálnej/neregulárnej migrácie venovalo minimum autorov alebo výskumníkov, rovnako aj mediálny záu-

jem sa sústredil najmä na informovanie o prípadoch zadržaných nelegálnych prístahovalcov alebo odhalených páchatelov trestného činu prevádzacstva.

V decembri 2008 bola publikovaná rozsiahla štúdia B. Divinského: *Undocumented Migration: Counting the Uncountable. Data and Trends accross Europe. Country report – Slovakia*.⁸³ V správe sa autor komplexne venuje opisu situácie v oblasti nelegálnej imigrácie, všima si najmä demografické a štatistické ukazovatele a upozorňuje na absenciu odbornej diskusie na danú tému. Správa bola vypracovaná v rámci projektu CLANDESTINO⁸⁴.

2.3.10 Opatrenia prijaté v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi

Oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi, konkrétne prevencia proti obchodovaniu s ľuďmi je jednou z piatich priorít, ktoré sú súčasťou schválenej stratégie prevencie kriminality v Slovenskej republike vypracovanej na roky 2007 – 2010. Táto stratégia bola prijatá uznesením vlády Slovenskej republiky č. 681 zo dňa 15. augusta 2007.⁸⁵

Vývoj v oblasti politiky

Vláda SR schválila na svojom zasadnutí dňa 23. 4. 2008 uznesením č. 251/2007 *Národný program boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2008 – 2010*.⁸⁶ Išlo o aktualizáciu a pokračovanie Národného akčného plánu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2006 – 2007.

83 DIVINSKÝ, B. Undocumented Migration: Counting the Uncountable. Data and Trends accross Europe. Country report – Slovakia. In CLANDESTINO, 2008. [online]. Publ. júl 2009. [cit. 2009-07-01]. <http://clandestino.eliampep.gr/wp-content/uploads/2009/02/clandestino_report_slovak-rep_final3.pdf>.

84 Ibidem.

85 Uznesenie vlády SR č. 681 z 15. augusta 2007 k návrhu stratégie prevencie kriminality v Slovenskej republike na roky 2007 – 2010. Bratislava, 2007. [online]. 18. 8. 2007. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <[www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/17D45976DA40AF9C-C125733A002F6FDB/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/17D45976DA40AF9C-C125733A002F6FDB/$FILE/Zdroj.html)>.

86 Uznesenie vlády SR č. 251 z 23. apríla 2008 k návrhu Národného programu boja proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2008 – 2010. Bratislava, 2008. [online]. 23. 4. 2008. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <[www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F6565F301A5EBD84-C12574360043BCAA/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/F6565F301A5EBD84-C12574360043BCAA/$FILE/Zdroj.html)>.

Cieľom programu je pokračovať v boji proti obchodovaniu s ľuďmi a poskytovať všestrannú pomoc a podporu obetiam obchodovania s ľuďmi. Do programu môžu byť zaradení slovenskí štátni občania a cudzinci, u ktorých je dôvodné podozrenie, že sa na území SR stali obeťou obchodovania s ľuďmi.

Na realizácii programu sa podieľa Ministerstvo vnútra SR prostredníctvom národného koordinátora pre oblasť boja proti obchodovaniu s ľuďmi, Úrad justičnej a kriminálnej polície Prezídia Policajného zboru, Úrad boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície MV SR, Migračný úrad MV SR a krajské a obvodné riaditeľstvá Policajného zboru.

Podľa tlačovej správy publikovanej na stránke Ministerstva vnútra SR vláda SR vyčlenila na boj proti obchodovaniu s ľuďmi v roku 2008 približne 8 mil. Sk (asi 265 551 eur).⁸⁷ Väčšia časť prostriedkov vo výške 6 miliónov Sk (asi 199 164 eur) bola určená mimovládny organizáciám zapojeným do Národného programu a Programu podpory a ochrany obetí obchodovania s ľuďmi. Ministerstvo každý rok uskutočňuje výber mimovládnych organizácií zapojených do poskytovania pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi prostredníctvom výberového konania. V roku 2008 boli do pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi zapojené Slovenské krízové centrum DOTYK, Občianske združenie Prima, IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu, Kultúrne združenie Rómov Slovenska a Slovenská katolícka charita.

Legislatívny vývoj

Zásadné legislatívne zmeny v oblasti boja proti obchodovaniu s ľuďmi nastali ešte v roku 2007, keď sa do slovenského právneho poriadku transponovala *smernica Rady 2004/81/ES* z

87 MV SR. Do boja proti obchodovaniu s ľuďmi MV SR tento rok investuje 8 miliónov korún. MV SR, 2008. [online]. 25. 4. 2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=do-boja-proti-obchodovaniu-s-ludmi-mv-sr-tento-rok-investuje-8-milionov-korun>.

29. apríla 2004 o povoleniach na pobyt vydaných štátnym príslušníkom tretích krajín, ktorí sú obeťami nezákonného obchodovania s ľuďmi alebo ktorí boli predmetom konania umožňujúceho nelegálne prísťahovalectvo a ktorí spolupracovali s príslušnými orgánmi.

Dňa 1. februára 2008 nadobudol v SR platnosť *Dohovor Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi* zo 16. mája 2006.⁸⁸

Podľa informácií publikovaných v médiách evidovali policajné útvary v prvom polroku 2008 deväť prípadov obchodovania s ľuďmi, čo je o 2 prípady viac ako v prvom polroku 2007. Počas prvého polroka 2008 objasnila polícia tri prípady.⁸⁹

2.3.11 Návratová migrácia (návraty zo SR do krajín pôvodu)

V roku 2008 nenastali v oblasti návratov štátnych občanov tretích krajín zo SR do krajiny pôvodu nijaké zásadné legislatívne zmeny. Informácie o základných právnych normách upravujúcich túto oblasť poskytuje *Štúdia o organizácii azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike*.⁹⁰

Ministerstvo vnútra SR prijalo 17. decembra 2008 *Viacročný program – európskeho fondu pre návrat na obdobie rokov 2008 – 2013 a Ročný program 2008* v rámci Európskeho fondu pre návrat – Slovenská republika. V oboch programoch boli stanovené harmonogramy postupu pri napĺňaní cieľov *Európskeho fondu pre návrat*, ktorý sa má začať implementovať v SR v roku 2009.

88 Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 487/2008 Z. z. o podpise, ratifikácii a nadobudnutí platnosti Dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi. Dostupné na internete: <www.radaeuropy.sk/?tlacove-spravy>. [cit. 2009-07-01].

89 SME. Centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi bude v Košiciach. In SME, 2009. [online]. 7. 1. 2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/4251823/centrum-na-boj-proti-obchodovaniu-s-ludmi-bude-v-kosiciach.html>.

90 GRETHE GULIČOVÁ, M. – BARGEROVÁ, Z. Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: http://emn.sarenet.es/Downloads/prepareShowFiles.do?jsessionId=67FB68D636B462A77E078DCEFB9-EDD5?directoryID=114.

Asistované dobrovoľné návraty

Počas roka 2008 pokračovala realizácia asistovaných dobrovoľných návratov, ktoré uskutočňuje IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu na základe zmluvy s Ministerstvom vnútra SR z roku 1998.⁹¹

Podľa štatistických údajov ÚHCP MV SR v období od 1. 1. 2008 – 1. 1. 2009 bolo v SR udelených celkovo 13 tolerovaných pobytov cudzincom – štátnym občanom tretích krajín, ktorí požiadali o dobrovoľný návrat do krajiny pôvodu. Najpočetnejšou skupinou boli občania Srbska – 5 udelených evidovaných tolerovaných pobytov. Okrem toho sa v štatistike uvádzajú štátni občania Mongolska, Ruskej federácie, Afganistanu, Iraku, Vietnamu, Ukrajiny a osoby bez štátneho občianstva. Podľa *Ročenky ÚHCP MV SR*⁹² sa v roku 2008 uskutočnilo celkovo 83 dobrovoľných návratov, najviac do Moldavska (32) a Iraku (17).⁹³

Nútené návraty

Ani v tejto oblasti nenastali v roku 2008 zásadné zmeny. Základné informácie o právnom rámci pozri v *Štúdiu o organizácii azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike*.⁹⁴

Podľa štatistickej *Ročenky ÚHCP MV SR*⁹⁵ bolo v

91 Dohoda o spolupráci medzi Medzinárodnou organizáciou pre migráciu a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky o pomoci pri návrate neúspešných žiadateľov o azyl a ilegálnych migrantov do krajiny pôvodu, uzavretá v r. 1998.

92 ÚHCP MV SR. Centrum analýzy a strategického riadenia. Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v SR. Bratislava. [online]. 2008. [cit. 2009-06-15]. Dostupné na internete: http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocenky/rok_2008/2008-rocenka-uhcp-sk.pdf.

93 ÚHCP MV SR. Centrum analýzy a strategického riadenia. Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v SR. Bratislava. [online]. 2008. [cit. 2009-06-15]. Dostupné na internete: http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocnky/rok_2008/2008-rocenka-uhcp-sk.pdf.

94 GRETHE GULIČOVÁ, M. – BARGEROVÁ, Z. Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: http://emn.sarenet.es/Downloads/prepareShowFiles.do?jsessionId=67FB68D636B462A77E078DCEFB9-EDD5?directoryID=114.

95 ÚHCP MV SR. Centrum analýzy a strategického riadenia. Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v SR. Bratislava. [online]. 2008. [cit. 2009-06-15]. Dostupné na internete: http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocnky/rok_2008/2008-rocenka-uhcp-sk.pdf.

roku 2008 v útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov umiestnených 576 osôb (345 v útvaroch policajného zaistenia pre cudzincov v Medveďove a 231 v Sečovciach). Z nich bolo 266 osôb vyhostených z územia SR.

2.3.12 Ďalšie oblasti

Malý pohraničný styk

V súvislosti so vstupom do Schengenského priestoru podpísali dňa 30. mája 2008 minister zahraničných vecí SR Ján Kubiš a minister zahraničných vecí Ukrajiny Volodymyr Ohryzko zmluvu medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o malom pohraničnom styku. Zmluva nadobudla platnosť 27. 9. 2008. Bola podpísaná v záujme rozvoja cezhraničnej spolupráce, dobrých susedských vzťahov a vzájomného porozumenia medzi oboma krajinami v súlade so zmluvou medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o dobrom susedstve, priateľských vzťahoch a spolupráci podpísanej 29. júna 1993 v Kyjeve s cieľom, aby sa štátna hranica medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou ako vonkajšia hranica Európskej únie nestala prekážkou obchodnej, sociálnej, kultúrnej a regionálnej spolupráce, pričom Európska únia uznáva zavedenie bezvízového styku pre štátnych občanov Ukrajiny ako dlhodobú perspektívu so zreteľom na riadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1931/2006 z 20. decembra 2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá malého pohraničného styku na vonkajších pozemných hraniciach členských štátov a ktorým sa menia a dopĺňajú ustanovenia Schengenského dohovoru.⁹⁶

Okrem toho sa v dňoch 5. a 6. júna 2008 v meste Prešov uskutočnilo siedme zasadnutie slovensko-ukrajinskej (ukrajinsko-slovenskej) medzivládnej komisie pre cezhraničnú spoluprácu (ďalej komisia). Komisia prerokovala fungovanie cezhraničnej spolupráce medzi Slovenskom a Ukrajinou a prijala viaceré odporúčania po-

96 Vláda SR. Cezhraničná spolupráca. In: časopis vlády SR Verejná správa. Verejná správa č. 15 – 16/2008. [online]. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.civil.gov.sk/archiv/p17_2008-15/p17-c15-2008-17.shtm>.

trebné pre spoluprácu.⁹⁷

Európske fondy

Slovenská republika začala implementovať európsky program „Solidarita a riadenie migračných tokov“ prostredníctvom príslušných odborov MV SR zodpovedných za tieto fondy: európsky fond pre utečencov (na roky 2005 – 2010), európsky fond pre utečencov (na roky 2008 – 2013), európsky fond pre návrat (na roky 2008 – 2013), európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín (na roky 2007 – 2013), fond pre vonkajšie hranice (na roky 2007 – 2013). V priebehu roka 2008 boli vyhlásené výzvy na podávanie žiadostí o granty pre jednotlivé fondy, pričom žiadosti bolo možné podať už koncom roka 2008.

97 Ibidem.

03

Implementácia legislatívy EÚ

3.1 Prehľad zmien

Legislatíva EÚ

Smernica Rady 2005/85/ES z 1. decembra 2005 o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní postavenia utečenca

Transpozícia do právneho poriadku SR

- Zákon č. 643/2007 Z. z. z 5. 12. 2007, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (účinný od 1. 1. 2008)
- zákon č. 451/2008 Z. z. z 24. októbra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný od 1. 12. 2008 (článok 15 procedurálnej smernice)

Legislatíva EÚ

Smernica Rady 2005/71/ES z 12. októbra 2005 o osobitnom postupe prijímania štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vedeckého výskumu

Transpozícia do právneho poriadku SR

- zákon č. 693/2006 Z. z. zo 6. decembra 2006, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 233/2008 Z. z. z 22. mája 2008, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja a o doplnení zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zmena zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov – § 22 ods. 2 zákona)

3.2 Skúsenosti a verejná diskusia v oblasti migrácie a azylu

Okrem uvedených informácií o transpozícii článku 15 procedurálnej smernice sa v médiách a odbornej verejnosti neuskutočnila nijaká diskusia o implementácii legislatívy EÚ.

A. Príloha - metodológia, zoznam skratiek, štatistiky

A.1.1 Metodológia

Národná správa o politikách v oblasti azylu a migrácie za rok 2008 v Slovenskej republike bola spracovaná podľa požiadaviek stanovených Európskou komisiou. Metodologicky je práca postavená na štúdiu dostupnej odbornej literatúry, legislatívy, súdnych rozhodnutí, monitoringu tlače, výskumných štúdií, internetových zdrojov, informácií uverejnených na internetových stránkach rozhodujúcich inštitúcií a organizácií, štatistických informácií a informácií známych zostavovateľkám správy z vlastnej praxe v oblasti migrácie a azylu.

Zostavovateľky správy získali informácie aj z rozhovoru so zástupcami Úradu hraničnej a cudzineckej polície. Úrad hraničnej a cudzineckej polície MV SR poskytol informácie a štatistiky v oblasti pobytu cudzincov prostredníctvom oddelenia analýzy rizík a štatistik centra analýzy a strategického riadenia Úradu hraničnej a cudzineckej polície MV SR.

Štatistické údaje sa získali aj z webovej stránky Migračného úradu MV SR a zo stránky ÚHCP MV SR – prehľad nelegálnej migrácie za rok 2008 (stiahnuté 14. 6. 2009). Zostavovateľky využili aj štatistiky týkajúce sa trestnej činnosti zverejnené na stránke Generálnej prokuratúry SR.

Mimoriadne dôležitými literárnymi zdrojmi boli aj internetové stránky ďalších relevantných štátnych, medzinárodných i mimovládnych inštitúcií, ako i materiály a brožúry, ktoré vydali.

Keďže literatúra z oblasti azylu a migrácie v SR nie je rozsiahla, autorky vychádzali nielen z dostupnej literatúry, ale i z vlastných poznatkov z praxe v oblasti poradenstva migrantom a žiadateľom o azyl a aktuálnych informácií získaných z rozhovorov a internetu.

A.1.2 Zoznam skratiek

DO – doplnková ochrana
EHP – európsky hospodársky priestor
EMS – Európska migračná sieť
ES – Európske spoločenstvo
EÚ – Európska únia
IOM – International Organization for Migration – Medzinárodná organizácia pre migráciu
MEKOMIC – medzirezortná komisia pre oblasť pracovnej migrácie a integrácie cudzincov
MPSVR SR – Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MS SR – Ministerstvo spravodlivosti SR
MÚ MV SR – Migračný úrad MV SR
MV SR – Ministerstvo vnútra SR
MZV SR – Ministerstvo zahraničných vecí
OCP PZ – oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru
OMIC – odbor migrácie a integrácie cudzincov MPSVR SR

SIS – Schengenský informačný systém
SR – Slovenská republika
ÚHCP MV SR – Úrad hraničnej a cudzineckej polície Ministerstva vnútra SR
UNHCR – United Nations High Commissioner for Refugees – Úrad vysokého komisára OSN pre utečencov
Z. z. – Zbierka zákonov SR

A.1.3 Bibliografia a internetové zdroje

Štúdie a správy

BABIAKOVÁ, E. – BERTHOTYOVÁ, E. Rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v azylových veciach (výber 17 rozhodnutí). Bratislava: Eurokódex, 2008. 136 s. ISBN 978-80-89363-25-4.

BARGEROVÁ, Z. – DIVINSKÝ, B. Integrácia migrantov v Slovenskej republike. Výzvy a odporúčania pre tvorcov politik.. Bratislava: IOM, 2008. 154 s. ISBN 978-80-970012-4-7.

GRETHE GULIČOVÁ, M. Maloletí bez sprievodu v Slovenskej republike – politiky riadiace ich príjem, návrat a integračné opatrenia. Národná štúdia pre Európsku migračnú sieť. Bratislava, 2009. Máj 2009. [cit. 2009-10-07].

POPPER, M. – LUKŠÍK, I. – BIANCHI, G. – SZEGHY, P. Potreby migrantov na Slovensku. Bratislava: Veda a IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu. Bratislava, 2006.

Zdroje dostupné online

CSERESOVÁ, L. Book review: Migrácia. 2008. In Zahraničná politika. [online]. 12. decembra 2008. [cit. 2009-06-09]. Dostupné na internete: <www.zahranicnapolitika.sk/?id=721&id=683>.

DIVINSKÝ, B. Undocumented Migration: Counting the Uncountable. Data and Trends accross Europe. Country report – Slovakia. In CLANDESTINO, 2008. [online]. Publ. júl 2009. [cit. 2009-07-01]. <http://clandestino.eliamep.gr/wp-content/uploads/2009/02/clandestino_report_slovak-rep_final3.pdf>.

DIVINSKÝ, B. Vzťah medzi pracovným trhom a migráciou v SR: čas konať komplexne. Bratislava, 2007. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: http://www.iom.sk/upload/objects/CR_Slovakia_2008_1207753093.pdf.

GRETHE GULIČOVÁ, M. – BARGEROVÁ, Z. Organizácia azylovej a migračnej politiky v Slovenskej republike. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://emn.sarenet.es/Downloads/prepareShowFiles.do?jsessionid=67FB68D636B462A77E078DCEFB9EDD5?directoryID=114>.

Liga za ľudské práva. Projekt AMAS. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.hrl.sk/?a=projects#amas>.

LIGA ZA ĽUDSKÉ PRÁVA. Tlačová správa COI Roundtable, 2008. [online]. 30. 6. 2008. [cit. 2009-06-

13]. Dostupné na internete: <www.hrl.sk/?a=docs> a LIGA ZA ĽUDSKÉ PRÁVA. Tlačová správa COI Roundtable, 2008. [online]. 10. 12. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.hrl.sk/?a=docs>.

Ľudia ako my. Prilákame mozgy späť? [online]. 26. 5. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.ludiaakomy.sk/aktuality_d.php?id=168>.

MPSVR SR. Informácie o medzinárodnej ministerskej konferencii. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-15]. Dostupné na internete: <www.employment.gov.sk/index.php?SMC=1&id=14292>.

MPSVR SR. Návrh koncepcie integrácie cudzincov v Slovenskej republike. Číslo materiálu UV-10248/2009. Schválený uznesením vlády SR 338/2009. 6. 5. 2009. [cit. 2009-06-06]. Dostupné na internete: <www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/49B2BD84C294A652C12575900040092B?OpenDocument>.

MÚ MV SR. Ročná štatistika 2008. Bratislava, 2008. [online]. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?statistiky-20>.

MV SR. Najvýraznejším úspechom MV SR v oblasti migračnej politiky je vstup SR do Schengenu. 2008. [online]. Bratislava: MV SR, 13. 6. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?tlacove-spravy-6&sprava=najvyraznejsim-uspechom-mv-sr-v-oblasti-migracnej-politiky-je-vstup-sr-do-schengenu>.

MV SR. Schengenský akčný plán Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009. Bratislava, 2008. [online]. Február 2008. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <www.minv.sk>.

MV SR. Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu. Schválená uznesením vlády SR 217/2009 dňa 18. 3. 2009. [online]. 18. 3. 2009. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/89BDE2D07FF15AE5C125757700437978?OpenDocument>.

MV SR. Do boja proti obchodovaniu s ľuďmi MV SR tento rok investuje 8 miliónov korún. MV SR, 2008. [online]. 25. 4. 2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <www.minv.sk/?tlacove-spravy&sprava=do-boja-proti-obchodovaniu-s-ludmi-mv-sr-tento-rok-investuje-8-milionov-korun>.

MZV SR. Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí SR č. 487/2008 Z. z. o podpise, ratifikácii a nadobudnutí platnosti dohovoru Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi. Dostupné na internete: <www.radaeuropy.sk/?tlacove-spravy>. [cit. 2009-07-01].

Nadácia Milana Šimečku. Festival Týždeň nových menšín. [online]. Bratislava: Nadácia Milana Šimečku. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.nadaciamilanashimecku.sk/index.php?id=132>.

Pracovná medzirezortná komisia na zabezpečenie koordinácie postupov súvisiacich s plnením úloh a činností vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky. Súhrnná správa o stave plnenia úloh vyplývajúcich z rozpracovania koncepcie migračnej politiky Slovenskej republiky na podmienky jednotlivých rezortov za rok 2008. [online]. Predložená vláde SR na prerokovanie 24. 6. 2009. Súčasť uznesenia vlády č. 467/2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <[https://lt.justice.gov.sk/\(S\(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55\)\)/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-](https://lt.justice.gov.sk/(S(v3yq32qslkdnlom1hccc5q55))/Attachment/vlastnymat.rtf?instEID=-)

1&attEID=9279&docEID=54586&matEID=1381&langEID=1&tStamp=20090422143249640>.

ÚHCP MV SR. Centrum analýzy a strategického riadenia. Štatistický prehľad legálnej a nelegálnej migrácie v SR. Bratislava. [online]. 2008. [cit. 2009-06-15]. Dostupné na internete: <http://www.minv.sk/swift_data/source/policia/hranicna_a_cudzinecka_policia/rocenky/rok_2008/2008-rocenka-uhcp-sk.pdf>.

Vláda SR. Materiál z rokovania vlády SR. Správa o plnení opatrení zo Schengenského akčného plánu Slovenskej republiky na roky 2008 – 2009 za rok 2008. 2008. Číslo materiálu: UV-7235/2009, číslo uznesenia vlády 217/2009. [online]. Dostupné na internete: <www.rokovania.sk/appl/material.nsf/0/89BDE2D07FF15AE5C125757700437978?OpenDocument>.

Vláda SR. Cezhraničná spolupráca. In časopis vlády SR Verejná správa. Verejná správa č. 15 – 16/2008. [online]. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.civil.gov.sk/archiv/p17_2008-15/p17-c15-2008-17.shtm>.

Informácie z médií

Denník PRAVDA

BÍREŠOVÁ, Z. Ľudia zvonku sú usilovnejší ako domáci. In Pravda. [online]. 12. 1. 2008. http://spravy.pravda.sk/ludia-zvonku-su-usilovnejsi-ako-domaci-d92-/sk_ekonomika.asp?c=A080112_001805_sk_pkariera_p01. [cit. 2009-06-13]>.

BÍREŠOVÁ, Z. Za prácou prichádza čoraz viac cudzincov. In Pravda. [online]. 28. 6. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://spravy.pravda.sk/za-pracou-prichadza-coraz-viac-cudzincov-fpc-/sk_ekonomika.asp?c=A080628_074933_sk_pkariera_p01>.

ČTK. Prišli za prácou, spoznávajú Slovensko. In Pravda. [online]. 16. 3. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://spravy.pravda.sk/prisli-za-pracou-spoznavaju-slovensko-d9d-/sk_ekonomika.asp?c=A080316_140603_sk_pkariera_p01>.

ČTK. Schengen znížil počet migrantov z Ukrajiny. In Pravda. [online]. 3. 8. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://spravy.pravda.sk/schengen-znizil-pocet-migrantov-z-ukrajiny-fe5-/sk_eu.asp?c=A080803_172519_sk_eu_p04>.

ČTK. Slovensko dalo viac azylu, je ale prísne. In Pravda. [online]. 20. 1. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://spravy.pravda.sk/slovensko-dalo-viac-azylov-je-ale-prisne-fdh-/sk_domace.asp?c=A080120_104303_sk_domace_p23>.

fnk. – Pravda.sk – ČTK. Špidla: Vzdelávať sa treba aj po škole, vyžaduje to trh práce. In Pravda. [online]. 26. 9. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://spravy.pravda.sk/spidla-vzdelavat-sa-treba-aj-po-skole-vyzaduje-to-trh-prace-par-/sk_eu.asp?c=A080926_211631_sk_eu_p34>.

KULLOVÁ, Z. Ako zvládnuť tím z viacerých národností? In Pravda. [online]. 16. 8. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://profesia.pravda.sk/ako-zvladnut-tim-z-viacerych-narodnosti-fdz-/sk-prludz.asp?c=A080818_080229_sk-prludz_p01>.

PORUBÄNOVÁ, S. A všetko bude inak. In Pravda. [online]. 2. 4. 2009. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://nazory.pravda.sk/a-vsetko-bude-inak-0ma-/sk-nana.asp?c=A090402_205045_sk-nana_p29>.

ses. – Pravda. Prácu namiesto nezamestnaných dostanú cudzinci. In Pravda. [online]. 28. 9. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://profesia.pravda.sk/pracu-namiesto-nezamestnanych-dostanu-cudzinci-fue-/sk-przam.asp?c=A080928_105317_sk-przam_p01>.

SITA. Firmy chcú zamestnať viac cudzincov. In Pravda. [online]. 25. 9. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://profesia.pravda.sk/firmy-chcu-zamestnat-viac-cudzincov-d73-/sk-prludz.asp?c=A080925_121908_sk-prludz_p01>.

SITA. Polícia si chce posvietiť na cudzincov. In Pravda. [online]. 5. 2. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://spravy.pravda.sk/policia-si-chce-posvietit-na-cudzincov-dy0-/sk-domace.asp?c=A080205_175902_sk-domace_p12>.

zbi – Pravda. Cudzinci stoja firmy viac. In Pravda. [online]. 12. 1. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://spravy.pravda.sk/cudzinci-stoja-firmy-viac-0yx-/sk-ekonomika.asp?c=A080112_002148_sk-pkariera_p01>.

Hospodárske noviny

SITA. Labsi do Alžírska možno nepôjde. In HN ONLINE. [online]. 22. 7. 2008. [cit. 2009-05-06]. Dostupné na internete: <<http://hnonline.sk/c1-26049760-labsi-do-alzirska-mozno-nepojde>; <http://noviny.joj.sk/z-domova/8-8-2008/clanok/alzircan-labsi-je-uz-po-medvedove+.html>; <http://dnes.atlas.sk/slovensko/sudy-a-kauzu/244379/alzircan-labsi-poziadal-o-azyl> (cit. 2009-05-06).

Denník SME

SINN, Hans-Werner. Barbari alebo géniovia? In .týždeň. [online]. 26. 7. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <http://www.tyzden.sk/sk/ekonomika/barbari_alebo_geniovia_.php?searchstring>.

SITA. Centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi bude v Košiciach. In SME. [online]. 7. 1. 2009. [cit. 2009-07-01]. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/4251823/centrum-na-boj-proti-obchodovaniu-s-ludmi-bude-v-kosiciach.html>.

SITA. Číňan sa zo Slovenska musí vrátiť domov. In SME. [online]. 15. 7. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/3976564/cinan-sa-zo-slovenska-musi-vratit-domov.html>.

SITA. Migranti hodili 13 spolucestujúcich do mora. In SME. [online]. 13. 10. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/4123529/migranti-hodili-13-spolucestujucich-do-mora.html>.

SITA. Alžírčan Labsi je už v Medvedove. In Noviny JOJ.sk. [online]. 8. 8. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <<http://noviny.joj.sk/z-domova/8-8-2008/clanok/alzircan-labsi-je-uz-po-medvedove+.html>>.

SITA. O bezplatnú právnu pomoc už žiadajú prví cudzinci. In Pluska. [online]. 6. 12. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.pluska.sk/aktuality/6120073-azyl-o-bezplatnu-pravnu-pomoc-uz-ziadaju-prvi-cudzinci.html>.

TASR. OSN: Aj migranti majú základné ľudské práva. In SME. [online]. 17. 12. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/4228879/osn-aj-migranti-maju-zakladne-ludske-prava.html>.

TASR. Neúspešným žiadateľom o azyl poskytne Slovensko bezplatnú právnu pomoc. In SME. [online]. 11. 11. 2008. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/4170562/neuspesnym-ziadatelom-o-azyl-poskytne-slovensko-bezplatnu-pravnu-pomoc.html>.

Centrum na boj proti obchodovaniu s ľuďmi bude v Košiciach. [online]. 7. 1. 2009. [cit. 2009-06-13]. Dostupné na internete: <www.sme.sk/c/4251823/centrum-na-boj-proti-obchodovaniu-s-ludmi-bude-v-kosiciach.html>.

A.1.4 Štatistiky – migrácia

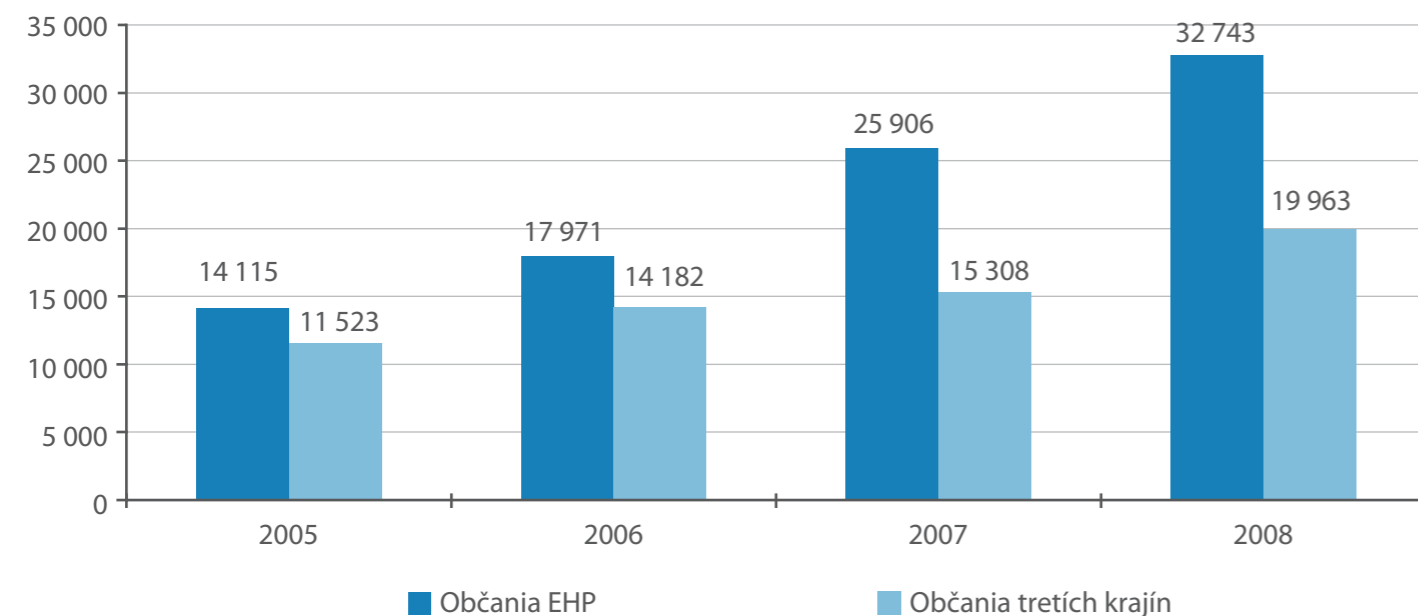
Povolené pobyty v priebehu referenčného roka (2005 – 2008)

(v osobách)

Rok	2005	2006	2007	2008
Občania EHP	14 115	17 971	25 906	32 743
Občania tretích krajín	11 523	14 182	15 308	19 963
SPOLU	25 638	32 153	41 214	52 706

Zdroj: ÚHCP MV SR.

Povolené pobyty v priebehu referenčného roka (2005 – 2008)



Zdroj: ÚHCP MV SR.

Nelegálna migrácia

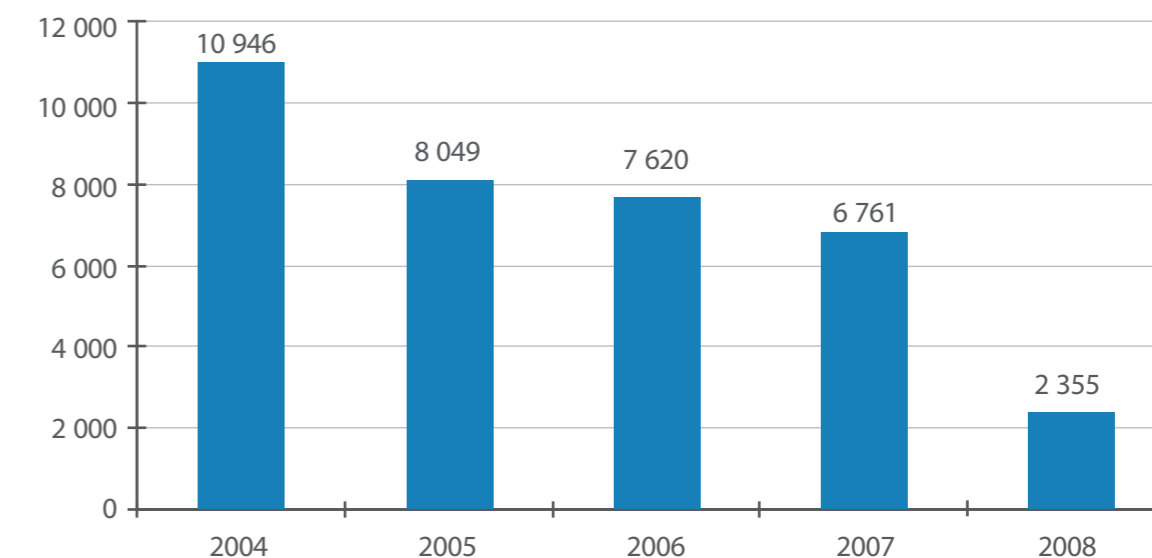
Nelegálna migrácia na území SR v priebehu referenčného roka (2007 – 2008)

(v osobách)

Rok	2004	2005	2006	2007	2008
Nedovolené prekročenie ŠH	8 334	5 178	4 129	3 405	1 034
Neoprávnený pobyt	2 612	2 871	3 491	3 356	1 321
Nelegálna migrácia spolu	10 946	8 049	7 620	6 761	2 355

Zdroj: ÚHCP MV SR.

Nelegálna migrácia na území SR v priebehu referenčného roka (2004 – 2008)



Zdroj: ÚHCP MV SR.

Neoprávnený pobyt na území SR podľa štátneho občianstva v priebehu referenčného roka 2008 (TOP 10)

(v osobách)

Štátne občianstvo	2008
Ukrajina	574
Moldavsko	123
Pakistan	84
India	80
Ruská federácia	74
Afganistan	64
Kórejská republika	55
Vietnam	43
Bangladéš	33
Čína	31
Ostatné	160
Spolu	1 321

Zdroj: ÚHCP MV SR.

Nedovolené prekročenie vonkajšej hranice podľa štátneho občianstva v priebehu referenčného roka 2008 (TOP 10)

(v osobách)

Štátne občianstvo	2008
Moldavsko	353
Gruzínsko	203
Pakistan	105
Ruská federácia	90
Afganistan	73
India	42
Bangladéš	41
Čína	38
Ukrajina	34
Arménsko	17
Ostatné	38
Spolu	1 034

Zdroj: ÚHCP MV SR.

Odopretie vstupu podľa miesta a dôvodov odopretia v referenčnom roku 2008

(v osobách)

	A	B	C	D	E	F	G	H1	H2	I	SPOLU
Pozemná vonkajšia hranica (Ukrajina)	5	1	974	11	305	3	22	248	10	0	1 579
Vzdušná vonkajšia hranica	0	5	14	2	3	0	0	6	2	0	32
Spolu	5	6	988	13	308	3	22	254	12	0	1 611

Zdroj: ÚHCP MV SR.

Vysvetlivky:

A – nemá platný cestovný doklad (cestovné doklady)

B – má falošný/pozmenený/sfalšovaný cestovný doklad

C – nemá platné vízum alebo povolenie na pobyt

D – má falošné/pozmenené/sfalšované vízum alebo povolenie na pobyt

E – nemá príslušné dokumenty na zdôvodnenie účelu a podmienok pobytu

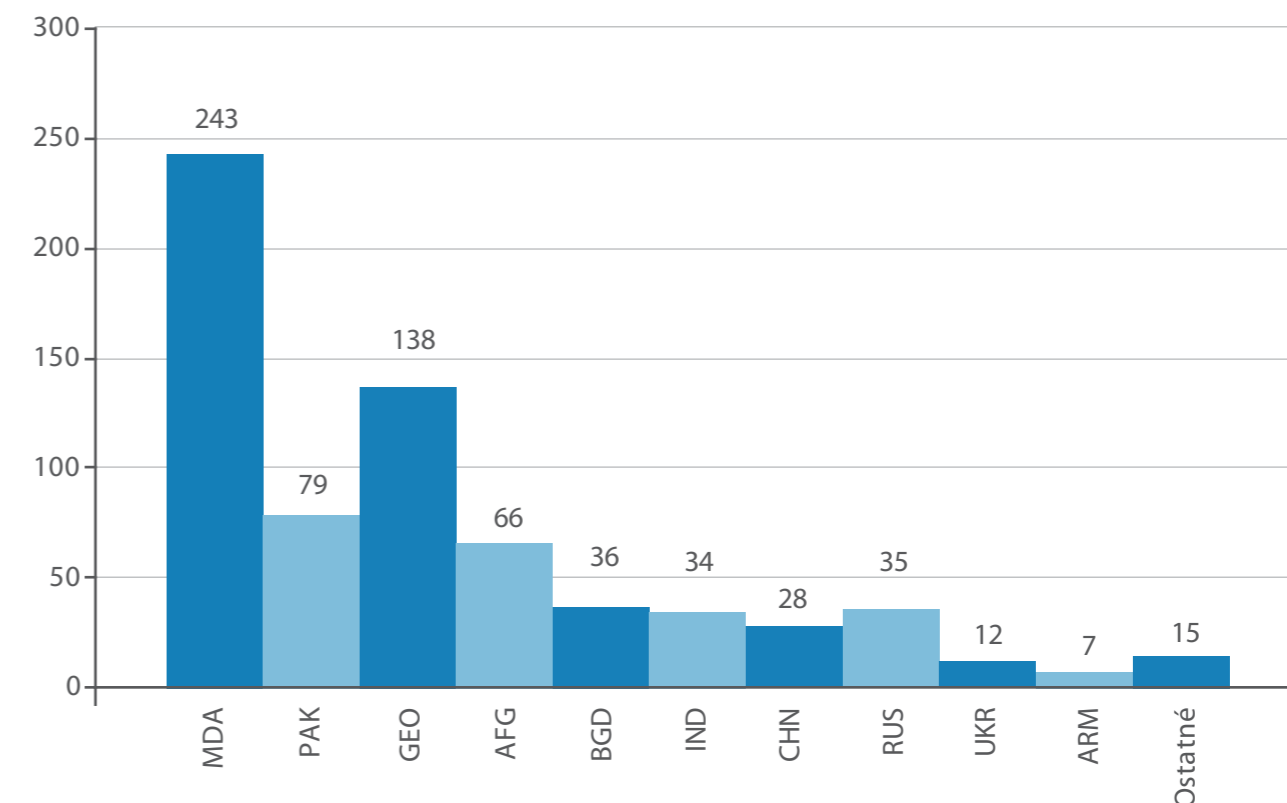
F – dĺžka pobytu na území členských štátov EÚ počas obdobia 6 mesiacov už dosiahla 3 mesiace

G – nemá dostatok prostriedkov na živobytie na obdobie a formu pobytu alebo prostriedky na návrat do krajiny pôvodu, alebo na tranzit

H1 – osoba, na ktorú bolo vydané upozornenie na účely odopretia vstupu v SIS

H2 – osoba, na ktorú bolo vydané upozornenie na účely odopretia vstupu vo vnútroštátnej evidencii

I – považuje sa za hrozbu pre verejný poriadok, vnútornú bezpečnosť, verejné zdravie alebo medzinárodné vzťahy jedného alebo viacerých členských štátov EÚ

Počet readmitovaných osôb podľa štátneho občianstva (2008)

Zdroj: ÚHCP MV SR.

Vysvetlivky: MDA – Moldavsko, PAK – Pakistan, GEO – Gruzínsko, AFG – Afganistan, BGD – Bangladéš, IND – India, CHN – Čína, RUS – Ruská federácia, UKR – Ukrajina, ARM – Arménsko, Ostatné – ostatné št. občianstva

A.1.5 Štatistiky – azyl**Žiadosti o udelenie azylu a rozhodnutia v I. stupni v SR (2008)**

(v počte žiadostí)

Krajina štátneho občianstva	Začatie konania	Udelený azyl	Žiadosť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená	Žiadosť zamietnutá ako neprípustná	Neudelený azyl		Zrušené rozhodnutie	Zastavené konanie
					neposkytnutá DO	poskytnutá DO		
Afganistan	72	1	2	0	23	29	1	9
Albánsko	2	0	0	0	2	0	0	0
Alžírsko	2	0	1	0	2	0	0	0
Arménsko	22	0	2	0	10	0	0	14
Azerbajdžan	4	0	0	0	0	0	0	0
Bangladéš	36	0	6	0	16	1	0	11
Bielorusko	2	0	0	0	0	0	0	2

Krajina štátneho občianstva	Začatie konania	Udelený azyl	Žiadosť zamietnutá ako zjavne neopodstatnená	Žiadosť zamietnutá ako nepripustná	Neudelený azyl		Zrušené rozhodnutie	Zastavené konanie
					neposkytnutá DO	poskytnutá DO		
Česká rep.	1	0	0	0	0	0	0	1
Čína	44	0	28	0	9	0	0	9
Gruzínsko	119	0	10	0	33	0	0	76
Guinea	1	0	0	0	1	0	0	0
Chorvátsko	3	0	0	0	1	0	0	2
India	88	0	24	0	22	0	0	42
Irak	42	8	1	0	0	25	0	25
Irán	5	1	0	0	1	0	0	0
Kongo	2	0	0	0	1	0	0	0
Konzská dem. rep.	1	0	0	0	0	0	0	1
Kuba	8	8	1	0	0	1	0	0
Macedónsko	5	0	1	0	1	0	0	2
Maroko	1	0	0	0	0	0	0	1
Moldavsko	113	0	15	0	30	0	0	72
Nemecko	1	0	0	1	0	0	0	0
Nepál	2	0	0	0	2	0	0	0
Nigéria	3	0	1	0	3	0	0	0
Pakistan	109	1	9	6	52	1	0	44
Palestína	2	2	0	0	0	1	0	6
Pobrežie Slonoviny	0	0	0	0	0	2	0	0
Rumunsko	1	0	0	1	0	0	0	0
Ruská federácia	100	0	8	1	25	0	0	86
Senegal	0	0	0	0	0	1	0	0
Somálsko	0	0	0	0	0	1	0	0
Srbsko	15	0	3	0	1	0	0	9
Srbsko a ČH	0	0	0	0	1	0	0	0
Srí Lanka	13	0	0	0	2	0	0	4
Sýria	7	0	0	0	3	1	0	3
Tadžikistan	2	0	0	0	4	0	0	2
Turecko	5	0	0	0	4	0	0	2
Ukrajina	32	0	10	1	11	0	0	12
Uzbekistan	2	0	0	0	2	3	0	0
Vietnam	41	1	9	0	11	0	0	22
Bez štátneho občianstva	1	0	1	0	0	0	0	0
Nezistená	0	0	0	1	0	0	0	0
Spolu	909	22	132	11	273	66	1	457

Zdroj: MÚ MV SR.

Žiadatelia o azyl podľa vekovej skupiny a štátneho občianstva v SR (2008) (v osobách)

Krajina štátneho občianstva	Veková skupina												Spolu	
	0 – 14		15 – 17		18 – 25		26 – 39		40 – 49		nad 50			
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Afganistan	4	4	22	0	21	3	17	0	1	0	0	0	65	7
Albánsko	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1
Alžírsko	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	2	0
Arménsko	2	0	2	0	0	0	13	3	1	1	0	0	18	4
Azerbajdžan	0	0	1	0	0	0	3	0	0	0	0	0	4	0
Bangladéž	0	0	3	0	25	0	8	0	0	0	0	0	36	0
Bielorusko	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	2	0
Česká republika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
Čína	0	1	0	0	19	1	16	5	2	0	0	0	37	7
Gruzínsko	3	1	5	1	37	1	59	3	5	2	2	0	111	8
Guinea	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Chorvátsko	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0	3	0
India	0	0	0	0	49	0	36	0	2	0	1	0	88	0
Irak	3	3	2	0	9	1	15	3	1	1	3	1	33	9
Irán	0	0	0	0	1	0	4	0	0	0	0	0	5	0
Kongo	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	2	0
Konzská dem. rep.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Kuba	0	0	0	0	0	1	4	0	1	0	2	0	7	1
Macedónsko	0	0	0	0	1	0	1	0	3	0	0	0	5	0
Maroko	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Moldavsko	2	1	23	0	32	6	42	2	5	0	0	0	104	9
Nemecko	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Nepál	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0
Nigéria	0	0	0	0	1	0	2	0	0	0	0	0	3	0
Pakistan	0	0	1	0	53	0	50	0	5	0	0	0	109	0
Palestína	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	2	0
Rumunsko	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	0
Ruská federácia	5	12	3	0	13	2	34	11	13	0	4	3	72	28
Somálsko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Srbsko	0	0	0	0	2	0	6	0	6	0	1	0	15	0

Krajina štátneho občianstva	Veková skupina												Spolu	
	0 – 14		15 – 17		18 – 25		26 – 39		40 – 49		nad 50			
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Srí Lanka	0	0	0	0	10	0	2	1	0	0	0	0	12	1
Sýria	0	0	0	0	5	0	2	0	0	0	0	0	7	0
Tadžikistan	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	1
Turecko	0	0	0	0	0	0	3	0	2	0	0	0	5	0
Ukrajina	2	1	0	0	11	2	2	1	10	0	3	0	28	4
Uzbekistan	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Vietnam	1	0	3	0	23	1	3	3	6	1	0	0	36	5
Bez štátneho občianstva	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0
Spolu	24	23	66	1	317	19	330	33	70	5	17	4	824	85

Zdroj: MÚ MV SR.

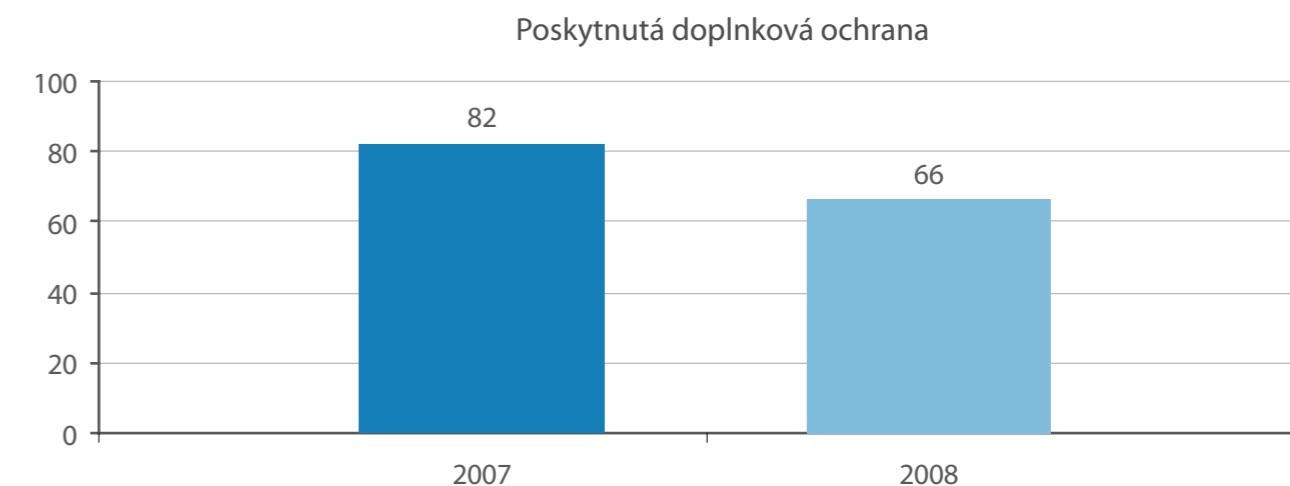
Maloletí bez sprievodu podľa krajiny štátneho občianstva a vekovej skupiny – žiadatelia o udelenie azylu v SR (2008)

(v počte žiadostí)

Krajina štátneho občianstva	Veková skupina			Spolu
	0 – 13	14 – 15	16 – 17	
Pakistan	0	1	0	1
Gruzínsko	0	2	2	4
Bangladéš	0	0	6	6
Srí Lanka	0	0	1	1
Irak	0	0	3	3
Moldavsko	1	14	27	42
Vietnam	0	1	1	2
Afganistan	2	2	8	12
Spolu	3	20	48	71

Zdroj: MÚ MV SR.

Počet osôb, ktorým sa poskytla doplnková ochrana za referenčné obdobie 2007 a 2008 (v osobách)



A.1.6 Štatistiky – občianstvo a naturalizácia

Udelené štátne občianstvo Slovenskej republiky v priebehu referenčného roka 2008

Štát predchádzajúceho štátneho občianstva	Počet
EURÓPA (EÚ 27 + ostatné)	
Bulharsko	7
Česko	93
Francúzsko	2
Maďarsko	16
Poľsko	7
Rakúsko	1
Rumunsko	31
Nemecko	15
Švédsko	3
Taliansko	1
Chorvátsko	5
Macedónsko	3
Turecko	1
Švajčiarsko	1

Štát predchádzajúceho štátneho občianstva	Počet
Albánsko	1
Bielorusko	9
Bosna a Hercegovina	1
Srbsko a Čierna Hora	54
Ruská federácia	36
Ukrajina	202
Európa spolu	489
AFRIKA	
Alžírsko	2
Angola	1
Kongo	3
Maroko	2
Senegal	1
Somálsko	1
Afrika spolu	10
AMERIKA	
Argentína	1
Brazília	2
Ekvádor	2
Kanada	12
Kuba	2
Peru	1
Spojené štáty americké	92
Mexiko	1
Venezuela	2
Amerika spolu	115
ÁZIA	
Afganistan	1
Arménsko	4
Čína	6

Štát predchádzajúceho štátneho občianstva	Počet
Irán	1
Izrael	1
Jordánsko	1
Kazachstan	2
Kirgizsko	4
Libanon	1
Mongolsko	3
Uzbekistan	1
Vietnam	34
Ázia spolu	59
OCEÁNIA	
Austrália	3
Oceánia spolu	3
Bez štátneho občianstva spolu	4
Spolu	680



IOM Medzinárodná organizácia pre migráciu
Úrad v Slovenskej republike
Národný kontaktný bod Európskej migračnej siete v SR
Grösslingová 4, 811 09 Bratislava, Slovenská republika
www.iom.sk, www.emn.sk